

LOUTKOVÉ DIVADLO
ŠPALÍČEK 100 LET
1923–2023

Almanach ke 100. výročí založení loutkového divadla
v Plzni na Letné

Název: Špalíček 100 let 1923 – 2023, Almanach ke 100. výročí založení loutkového divadla v Plzni na Letné

Zpracovala: Petra Kosová s využitím textů Františka Čečila, Radoslavy Vaňkové, Pavla Vašíčka, Jany Slámové, Ludmily Vaňkové a dalších.

Rok vydání: červen 2023

Grafická úprava: Mgr. Jaromír Uxa

Náklad: 300 kusů

OBSAH

Principálové	6
Loutkářský odbor Sokol Plzeň Letná 1923–1948	10
Loutkářský odbor Sokol Plzeň Letná, Loutkové divadlo Spartak Letná, Loutkové divadlo ZK ROH závodů V. I. Lenina 1948–1959	14
Loutkové divadlo Špalíček, 1959–1972	20
Loutkové divadlo Špalíček, 1973–1983	22
Loutkové divadlo Špalíček, 1984–1988	26
Loutkové divadlo Špalíček, Divadelní spolek Loutkové divadlo Špalíček, 1989–1998	28
Divadelní spolek Loutkové divadlo Špalíček, 1998–2003	32
Divadelní spolek Loutkové divadlo Špalíček, 2003–2008	38
Divadelní spolek Loutkové divadlo Špalíček, Loutkové divadlo Špalíček z.s., 2008–2023	42
Působíště LD Špalíček – mapa	50
Ing. František Čečil	52
Jaroslav Pleskal, Savvas Vojatzoglu	54
Vladimír Havlic	56
Jan Stříbrný	58
Mgr. Radoslava Vaňková	60
Tomáš Froyda	62
Petra Kosová	63
Dana Mládová	64
Uvedli jsme na scénu – přehled všech inscenací	65

Loutka jménem Špalíček. Zahrála si v nějakém představení? V současné době už to nikdo neví. Možná byla jen symbolem nového názvu divadla. Vznikla zřejmě kolem roku 1965, kdy po rekonstrukci sálu U Baumanů začal soubor opět hrát. Ing. František Čečil o tom píše v almanachu k 60. výročí divadla: „K oficiálnímu označení loutkového divadla ŠPALÍČEK nás vedly tři motivy: jednoduchý primitivní špalíček z lipového dřeva, z něhož v tvořivých rukou řezbáře – umělce – vzniká loutka a Špalíček veršů a pohádek, kniha Františka Hrubína a tvorba malíře Jiřího Trnky...“

PRINCIPÁLOVÉ

1923–1948 - dosud nedohledáno

Profesor Karel Hálek 1948–1954

Režisér souboru, nastudoval například inscenace baladické hry Jaroslava Kvapila „Princezna Pampeliška“ nebo komedii N. V. Gogola „Revizor“.

Stanislav Nový 1954–1959

Vedoucí souboru a režisér, inscenoval například Tylova „Strakonického dudáka“ (prem. prosinec 1954), který postoupil na národní přehlídce do Českých Budějovic a na celostátní přehlídce do Chrudimi. Stanislav Nový pracoval jako vedoucí oblastního střediska Díla, podniku Český fond výtvarných umění (v tzv. Srdíčku).

Karel Fiala 1965–1967

Režíroval, vodil, mluvil – například čerta v „Čertovu švagrovi“. Měl také bratra Gustava, který byl rovněž členem souboru. Jeho majstrštykem bylo vodění loutky Dupala.

Karel Krauskopf 1967–1969

Přišel z Karlových Varů a podle pamětníků pozvedl divadlo na vyšší úroveň. Údajně zavedl ve Špalíčku nahrávky interpretů na magnetofonové pásky.

Jaroslav Bartovský 1969–1971

Navrhoval loutky a výpravy, režíroval – například „Sněhurku a sedm trpaslíků“. Navrhl také loutky k této inscenaci, které jsou stále ve fundusu divadla.

Josef Klíma 1971–1975

Ve Špalíčku především režíroval.

Mojmír Říman 1975–1982

Mluvil, vodil, byl vrchním osvětlovačem, zvukařem, technikem.

Ing. František Čechil 1982–1987

Členem souboru od 1974

Viz kapitola Osobnosti

Pavel Špatenka 1987–1989

Členem souboru od roku 1963

Bravurní loutkovodič, získal za své výkony řadu individuálních cen. Například za roli Rybáře v „Pohádce o zlaté rybce“.

Ing. Jiří Šrámek 1989–1991

Členem souboru od roku 1974

Loutkovodič, některé role namluvil. Zabýval se i režíí, inscenoval např. „Princeznu se zlatou hvězdou“. Dnes člen korespondent.

Bohumil Maršálek 1991–1996

Členem souboru od 1963

Mluvil, vodil, skládal hudbu k představením (je kapelníkem folk-country skupiny Lignit). Během svého členství v souboru třikrát boural a stavěl divadlo, zažil totiž bourání starého Špalíčku, jeho stěhování do prostor hasičárny a přesun do D Klubu na Doubravce.

Mgr. Radoslava Vaňková 1996–2021

Členkou souboru od 1981

Ve Špalíčku zprvu působila jako loutkoherečka, mluvila, vodila, záhy začala upravovat hry a režírovat. Později vedla soubor, téměř čtvrt století. Její poslední inscenací byl „Bajaja“.

Petr Bezděkovský 2021–dosud

Členem souboru od roku 2001

Mluví, vodí, režíruje, vyrábí kulisy.

NA PLZEŇ, LOUTKY, NA PLZEŇ!

Plzeňané se s loutkovým divadlem začali setkávat v 19. století, kdy město navštěvovali kočovní lidoví loutkáři – Dubští, Kaiserové, Kludští... a pochopitelně Kopečtí, přičemž Matěj Kopecký se poté stal legendou a symbolem českého lidového loutkářství. Mezi první plzeňské loutkáře patřil jistý perníkář Škoda, který podle pamětníků hrál před rokem 1900 buď v Pallově, nebo Solní ulici – ovšem pouze v zimě, přes letní sezonu objížděl jarmarky a poutě po vzoru kočovných loutkářů.

Současně s kočovnými divadly se v 19. století rozmáhala móda rodinných loutkových divadel a posléze také spolkových. Zřejmě prvním takovým spolkovým divadlem v Plzni byl v 80. letech 19. století ansámbl spolku Kocouři, který sdružoval profesory českého gymnázia. Hráli dětem Na Jíkalce, což byla tehdy velká zahrada za městem. Následovala další spolková divadla, která často hrála ve prospěch chudé školní mládeže.

A právě s tímto cílem se spojily plzeňské učitelky a v roce 1912 vznikl Dámský odbor českých feriálních osad a o rok později sehrálo Loutkové divadlo Feriálních osad veselohru obrozenských loutkářů „Posvícení v Hudlicích“. Jeho cesty se záhy začaly protínat s kočovným Uměleckým loutkovým divadlem Karla Nováka. Zprvu si konkurovali, ale Novákovi nakonec v Plzni zůstali a stali se profesionálními členy amatérského Loutkového divadla Feriálních osad, to bylo v roce 1914. O tři roky později přibyl divadlu nový člen a začala se psát kapitola moderního českého loutkového divadla: do Feriálek totiž přišel Josef Skupa.

A spolková loutková divadla v Plzni přibývala a přibývala. Popularitu přinesli loutkovému divadlu v Plzni nejprve Novákovi a pak se Skupou se stalo doslova hitem: v Plzni jeden podnikavec prodával dokonce větrové bonbony

Spejblůvky, architekt Leo Meisel přihlásil svůj návrh do anonymní soutěže na nové Bio Elektra pod heslem Hurvínek, v dětské soutěži o nejlepší kresbu Kašpárka vyhrál Jiříček Trnků... Ze sbíhajících se pramenů se strhl plzeňský loutkářský příboj.

Bylo tu významné Sdružení loutkářů školního loutkového divadla v Doudlevcích, dále divadla zakládaly osvětové, dělnické, hasičské a především tělovýchovné a výchovné spolky a organizace. Jako byl Orel, Junák a především Sokol. Chtěly pořádat programy pro děti (zábavné i výchovné) a případně loutkovými předsta-

veními přivydělat na charitu nebo tělovýchovnou činnost. (Pro zajímavost, loutky se dostaly i do politických stran – svoje scény měli v Plzni sociální demokraté a národní socialisté).

Tak se stalo, že – podle pamětníků – působilo na území Plzně ve třicátých letech 20. století 36 amatérských loutkářských souborů a všechny měly publikum. To byla doba, kdy se Plzeň stala loutkářskou velmocí.

A jedno z těch divadel bylo i na Letné.

Loutkářský odbor sokol plzeň letná 1923–1947

Letná patřila ještě v roce 1922 do vsi Lobzy. Ta se připojila k Plzni o dva roky později. Už zde ale působil Sokol a zhruba dvacet jeho členů se domluvilo a založilo loutkové divadlo.

Loutkářský odbor Sokola Plzeň - Letná začal hrát **v roce 1923 v restauraci U Baumanů**, kde vznikla pro tyto účely dřevěná konstrukce. Loutkáři se střídali s ochotníky a jejich repertoár byl příbuzný repertoáru ostatních sokolských divadel. Hrály se především hry tehdy oblíbeného Bohumila Schweigstilla a dalších autorů. Mezi tehdy hrané tituly patří například „Jan za chrta dán“ Václava Klimenta Klicpery, „Vodníková Hanička“ Ludmily Tesařové, „Smrt kmotřička“, „Perníková chaloupka“, Schweigstillův „Krejčík, švec a Kašpárek“ nebo „Bacilínek“ Karla Drimla. **Sokolové tehdy hráli s loutkami 70 cm vysokými od řezbáře z Prahy – Podolí (zřejmě Josef Chochol ml.)**. Doba jejich vzniku se většinou datuje před rok 1923, jsou tedy starší než divadlo samo. Pět těchto loutek se zachovalo do současné doby: **Kašpárek, Smrtka, Vodník, Čert a Dupák**. Jsou stále ve fundusu divadla.

Divadlo mělo tehdy také loutky, které se typově velmi blížily svým slavným předlohám – Spejblůvi a Hurvínkovi. Nebyli jediní, obě postavičky byly v tehdejší Plzni (a nejen tam) velmi populární. Letenské varianty měly název **Škrunda a Jelimánek**. Tyto loutky se však nedochovaly.

Soubor se často stěhoval, jeho pouť se pokouší zachytit mapa ve středu tohoto almanachu. Soubor začal hrát v restauraci U Baumanů (Rokycanská 17), pak se přestěhoval do hostince U Nových (Rokycanská 27). Následovala vila Medřických (tehdejší Rokycanská 28) – což je dům známější jako Rehwaldova vila (Rehwald měl uměleckoprůmyslový závod na malbu na sklo a leptání). Vila už dnes nestojí, byla zbourána při rozšiřování Rokycanské ulice. Po několika letech u Medřických se divadlo opět vrátilo do restaurace Anny Baumanové (viz Plzeňský adresář z r. 1938).

Soubor v roce 1923

Zakladatelé souboru: Karel Krumhanzl, František Vršecký, František Kotek s dcerou, Emil Štádler, Václav Rozum, František Česal, Josef Froněk, Miroslav Mirošovský, Josef Mlád, Jan Mráz, Zdena Martínková, František Mudra, Josef Martínek, Vojtech Vlček, Václav Kolenatý, Ludmila Kolenatá, Milada Netrvalová-Strádalová, Anna Hölllová, Jindřich Čapek, Václav Hadrbolec (starší), Jan Štádlík, Eliška Kočandrlová-Kotková

Soubor v roce 1939

Pak ale přišel 15. březen 1939 a okupace demokratického Československa nacistickým Německem. A každý totalitní režim – jak se mohli krátce po válce sokolové znovu přesvědčit – nenávidí a likviduje spolky, zvláště ty, které jsou dobře organizované, kladou důraz na vlastenectví a čest, nebo se dokonce účastní odboje. **V roce 1941 byla činnost svazu, žup i jednot, jakož i připojených spolků Sokola zakázána** přípisem říšského protektora Konstantina von Neuratha. Zakázáno bylo také vytvářet náhradní organizace nebo hromadně přestupovat do jiných spolků.

Letenské loutkové divadlo si ale našlo okliku, jak aspoň částečně pokračovat ve své činnosti. Scéna byla převedena do správy bývalé **obecné a měšťanské školy v Plzni-Lobzích**. Další osvětové činnosti se ujal ředitel školy V. Míka s některými učiteli a členové letenského souboru jim pomáhali.

Po skončení druhé světové války se život vracel do starých kolejí také v oblasti kultury a tělovýchovy. Sokolové se začali znovu formovat. Jejich loutková divadla ale většinou válku nepřežila. **V období mezi dvěma světovými válkami bylo v oblasti Plzeň Doubravka a Plzeň Letná celkem 5 loutkových divadel. Zůstal jen soubor Sokolu Plzeň-Letná.** Jeho činnost se ale začala připravovat až od roku 1948.

Zajímavosti

Nejstarším amatérským loutkovým divadle v Plzni je Špalíček.

Nejstarším stálým amatérským loutkovým divadlem v zemi (a možná i v Evropě) je Loutkové divadlo Louny (1920). Na umoření dluhu z jeho stavby přispěl i plzeňský loutkář Josef Skupa hraním bez honoráře.

LOUTKÁŘSKÝ ODBOR SOKOL PLZEŇ LETNÁ

LOUTKOVÉ DIVADLO SPARTAK LETNÁ

LD ZK ROH ZÁVODŮ V. I. LENINA

1948–1959

Mnoho divadel válku a poválečné období nepřežilo. Důvodů bylo několik. Během války soubory většinou hrát nesměly, po válce bylo především třeba obnovit válkou zasažený stát. Bylo málo pracovní síly a málo času pro zájmovou činnost. Dále vybavení řady spolkových divadel včetně loutek nacisté rozkradli nebo zničili. Soubory často neměly s čím hrát a většina z nich to vzdala.

Nevzdali to Novákoví. Už na **podzim roku 1945** zahájilo činnost divadlo sourozenců Novákových pod názvem **Plzeňská loutková umělecká scéna (PLUS) Nováků**. Uvedlo hru Anny Suchardové-Brichové z roku 1920 „**Víla Slověnka a zlý král Germon**“, která v tomto případě reflektovala předchozí válečné události.

A přišla další rána. Než se sokolové stačili vzpamatovat z okupace, která mnohé z nich stála život, přišel **komunistický puč v roce 1948** a nové pronásledování. Od roku 1952 byly sport a tělesná výchova řízené orgánem Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport a roku **1956 zrušil Ústřední výbor Komunistické strany Československa jednotné organizace Sokola**.

Letenští loutkáři se začali opět formovat v roce 1948 a **hrát začali od roku 1951**, tentokrát přímo v prostorách **letenské sokolovny**. V těžkých poválečných dobách toho mnoho neměli: zhruba desítku loutek, dekorace malovali na rub vyřazených školních map, světla obstaralo pár žárovek. Ale hráli.

Padesátá léta přinesla změny. Docházelo ke slučování, přejmenovávání a reorganizování. Také ke změnám vlastníků a zřizovatelů. Sportovní a kulturní spolky byly násilně začleňovány pod různé národní podniky, závody a jiné útvary.

Kulturní spolky byly často donuceny přejít pod závodní kluby ROH (Revolučního odborového hnutí). Tak se stalo, že se **Sokol Letná stal Spartakem Letná a v roce 1952 bylo jeho loutkové divadlo zařazeno pod ZK ZVIL (závodní klub ROH závodů V. I. Lenina, dříve a poté Škodovy závody)**. A to jako jeho druhá loutková scéna. Tento závodní klub už jednu loutkovou scénu měl, byl **to Svět pohádek** v Měšťanské besedě. Letenští prozatím zůstali hrát v objektu Spartaku Letná, a to až do roku 1957, část členů údajně přešla do Světa pohádek. Soubor i v této těžké době hrál, a dokonce se dočkal i úspěchů a postupů na národní přehlídce.

V režii svého tehdejšího vedoucího **Karla Hála** nastudoval soubor **Kvapilovu „Princeznu Pampelišku“** ve výpravě Karla Březiny (premiéra 1954) nebo **Gogolova „Revizora“**. Tyto dva tituly patřily k nejúspěšnějším inscenacím z období let 1948–1954.

8. prosince 1954 měl premiéru „Strakonický dudák“ J. K. Tyla v režii **Stanislava Nového**, nového vedoucího souboru. Autorem výpravy byl opět **Karel Březina**, hudebně spolupracoval **Antonín Špelda**. Inscenace byla významná v několika ohledech. Na západočeské přehlídce získal soubor 1. místo a postoupil do národního kola. Na národní přehlídce v Českých Budějovicích (21. - 27. 5. 1955) pak obsadil třetí místo. Porota hodnotila soubor jako vynikající po stránce mluvičské, ovšem pojetí scény a loutek ztrhala.

Tedy se letenští loutkáři obrátili na **plzeňského výtvarníka Jaroslava Pleskala** a ten se stal autorem nové scénické úpravy „Strakonického dudáka“. Právě s touto výpravou odjel soubor na 5. celostátní přehlídku do Chrudimi. **Hrál 13. července 1956** odpoledne a večer a nakonec byl v celkovém hodnocení pátý. Ovšem tentokrát porota výpravu ocenila. Začala se psát spolupráce letenských souborů s výtvarníkem Jaroslavem Pleskalem, který patří (společně s Vladimírem Havlicem) k nejvýraznějším výtvarným spolupracovníkům souboru v jeho dosavadní historii.

11. března 1956 byl uspořádán tematický zájezd do Prahy. Letenští loutkáři navštívili představení Říše loutek a Divadla Spejbla a Hurvínka. Zájezd přinesl novou inspiraci. Letenští chtěli řadu poznatků uplatnit na vlastní scéně. Objednali reflektory, horizontové lampy a také přemýšleli o nových titulech. V dramaturgickém plánu se toho roku objevily nové hry: „Radúz a Mahulena“ (nerealizováno), dále „Křídová pohádka“ Františka Čecha a „Kaimovo dobrodružství“ grafika, ilustrátora a loutkáře Vojtěcha Cinybulka, jednoho z nejoblíbenějších autorů tradičních loutkových divadel. Letenští zkoušeli velmi intenzivně a na výsledku to bylo podle všeho znát.

„**Křídovou pohádku**“ režíroval vedoucí souboru **Stanislav Nový**, autorem výpravy byl **Jaroslav Pleskal** a na hudbě spolupracoval **Antonín Špelda**. Dále letenští nastudovali Puškinovu „Pohádku o zlaté rybce“, a to jako stínohru.

„**Křídová pohádka**“ získala **1. místo v krajské soutěži** pokročilejších loutkářů. A 4. dubna 1957 se soubor zúčastnil s oběma pohádkami **národní přehlídky v Ústí nad Labem**.

„**Kaimovo dobrodružství**“ rovněž není bez zajímavosti. **Studijní scéna pražské DAMU „Loutka“** zapůjčila ochotně loutky pro toto představení, **scénické návrhy Vojtěcha Cinybulka** se podepsaly na výsledném provedení této hry. „Kaimovo dobrodružství“, hra o malém černošském chlapci, kterého bloudění pralesem, napadení levhartem a další dobrodružství zbaví lenosti a umíněnosti, mělo v podání letenských loutkářů úspěch. Získali první místo v krajské soutěži, postoupili na **národní přehlídku v Ústí nad Labem** (hráli 30. 4. 1958 v 17 hodin) a postoupili do **celostátní přehlídky v Chrudimi** (kde hráli 9. 7. 1958 v 19:30, jak zaznamenali tehdejší pečliví kronikáři). Tenhle výjezd nebyl jen tak, loutkáři ho spojili se zájezdem za poznáním historických míst naší vlasti.

Kronikáři také zaznamenali krátkodobou spolupráci s jiným plzeňským loutkářským souborem, který fungoval při Závodním klubu železničářů (JAS, později DAS). Dokonce se snažili o výměnná představení, což bylo velmi technicky i organizačně náročné a nakonec od výměn upustili.

Na konci sezony 1956/57 uvedli letenští loutkáři „pestré pásmo pro dospělé“. Ze záznamu se dozvíme, že se jednalo o následující inscenace: Puškinova „Pohádka o zlaté rybce“ (barevná stínohra), „Adam a Eva“ (prstové loutky), Grodzienská: „Nemocný“, Grodzienská: „Co bys dělal, kdybych umřela“, Kosina-Dr. Malík: „Se slovy divno hrát“, Wenig: „Náměluvy – Hmyzí kapela“.

Zdá se, že se souboru v padesátých letech poměrně dařilo, snažili se zlepšovat vybavení, inovovat repertoár, více zkoušet. Ačkoli se na celostátních přehlídkách v Chrudimi nedočkali ocenění, samotná účast znamená, že soubor celkem prospíval.

Jenže se schylovalo k dalšímu třesku. **TJ Spartak Letná dal souboru výpověď ze sokolovny** do března 1958 a zrušil nájemní smlouvu z 26. 6. 1955, kterou uzavřel se ZK ROH Závodů V. I. Lenina. 18. května 1957 soubor tedy ukončil svoji činnost v prostorách v letenské sokolovně a omezil se pouze na pohostinská vystoupení na cizích scénách.

V roce 1959 byl soubor z prostor bývalé sokolovny definitivně vyhoštěn. Část jeho členů po ztrátě stálé scény přešla do druhého loutkářského souboru Závodního klubu ZVIL v Měšťanské besedě.

Druhá část letenských loutkářů se ale nevzdala a už od roku 1958 začali vyjednávat o možnosti návratu loutkové scény do sálu hostince U Baumanů, kde byl prozatímne sklad nábytku obchodního domu Plzeň. Po dlouhých průtazích nakonec Městský národní výbor souboru tento sál přidělil.

Dobové kuriozity

V mezích socialistického tábora se občas navštěvovali loutkáři ze spřátelených zemí. Letenské loutkáře například navštívil v roce 1956 Radnai Vimos z maďarského Miskolce, v roce 1957 sovětská loutkářka Taťána Nikolajevna Karamanenková z Moskvy. Do souborové kroniky zapsala: „To, co jsem dnes u vás viděla, bylo báječné. Herecké podání, výprava, režisérská práce, vše na úrovni divadla s herci z povolání. Setkala jsem se zde s velkým nadšením pro dobrou věc. Pobyt mezi vámi byl pro mne velkým potěšením, děkuji vám za ně, drazí soudruzi. Přeji mnoho úspěchů v další práci.“

Zajímavosti

Podle kroniky měl tehdy soubor třicet členů. Ti údajně plánovali rozdělení na dvě nebo tři skupiny se zaměřením na určité typy loutek: například jedna skupina by se téměř výlučně zaměřila na spodem voděné loutky, druhá na závěsné. K realizaci tohoto záměru nikdy nedošlo.

V roce 1953 prý existovalo v Plzni 11 souborů, o rok později jich mělo být v okrese Plzeň 18. Mezi nimi Závodní klub Závodů V. I. Lenina, v němž působila také loutkářská rodina Nováků. Ta později přešla pod Krajský výbor odborového svazu zaměstnanců ve zdravotnictví. A letenští loutkáři je pravděpodobně nahradili a působili v té době zřejmě ve dvou souborech, jedním z nich byl Svět pohádek v Měšťanské besedě.

Osobnosti

Antonín Špelda (1904-1989) byl významný plzeňský fyzik a dodnes velmi ceněný hudební kritik, pedagog a teoretik, autor mnoha podrobných publikací zaměřených na regionální hudební místopis. Jeho dílo je dodnes zlatou žílou regionálních hudebních badatelů. Jestli se v jeho osobě jedná o spolupracovníka souboru Špalíček („Strakonický dudák“, „Křídová pohádka“), je třeba dále ověřit.

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK 1959–1972

Letenští loutkáři se v roce 1959 začali připravovat na rekonstrukci sálu v bývalém hostinci U Baumanů, který jim byl souzen. Jak to za socialismu bývalo, nepřišla žádná firma. **Loutkáři sami museli hostinský sál, později sklad, přestavět pro své potřeby.** Tři roky tvrdě pracovali – trvalo to 8200 brigádnických hodin a ze záznamu se dozvíme i jména největších pracantů. **Řada z nich se pak stala vedoucími souboru:** Jaroslav Bartovský, V. Kubík, Gustav Fiala, Karel Fiala, Mojmír Říman, Václav Strizel, VI. Skála, Václav Hadrbolec, A. Pauzar a řada dalších. Budovu adaptovali podle projektu Karla Fialy.

V té době moderní scéna měla k dispozici vše, co tehdy loutkáři potřebovali: zapuštěnou vanu pro vodění maňásků nebo javajek, kde bylo rovněž zapuštěné sezení s mikrofony pro tzv. mluviče, soubor totiž pracoval s tzv. rozdělenou interpretací – někteří členové vodili loutky a další jim dávali hlas. Nad vanou byla konstrukce pro posuvné vozíky, na kterých se hrálo s marionetami na niti nebo na drátu. Výměnami vozíků, na kterých byly postavené různé scény, bylo možné rychle změnit prostředí (za zavřenou oponou). Marionety bylo možné vodit ze dvou stran, nad jevištěm byla ještě nízká lávka a vodiči si mohli loutky předávat, takže mohli obsáhnout prostor celé scény. Scéna byla obklopena policemi s označenými krabicemi, kde loutkáři uchovávali různé oblečení. Nebylo třeba

pro každou pohádku loutky znovu vytvářet, bylo možné je převléknout. Součástí zázemí byla také dílna s ponkem a se stojanem na navazování marionet a také klub s malým barem pro členy souboru a zadní vchod, který využívali pouze členové divadla.

Rekonstruovaný divadelní sál letenského souboru, nově pojmenovaného Loutkové divadlo Špalíček, slavnostně otevřel své brány 30. září 1965. O rok později se soubor umístil jako první na třetí krajské přehlídce v Rokycanech s inscenací hry Josefa Skupy a Franka Weniga „**Adámek mezi broučky**“ (o neposlušném chlapci, kterého duch zakleje do velikosti broučka a zpět jej promění, až vykoná velký dobrý skutek).

V roce 1967 uspořádal Špalíček k desátému výročí úmrtí Josefa Skupy vzpomínkové pásmo vyprávění, loutkářských výstupů a filmů. V pásmu vodili originální loutku Spejbla a Hurvínka Jiřina Skupová (které socialistický režim nadělil titul „zasloužilá umělkyně“) a dlouholetý Skupův spolupracovník a znamenitý loutkovodič (a legenda české hipoterapie) MUDr. Lubor Zahradka.

Zajímavosti

V roce 1960 zůstaly v Plzni údajně už jen čtyři scény: Plzeňské loutkové divadlo (loutkářská rodina Novákových), ZK Pozemních staveb (dnešní Divadlo V Boudě), soubor Železničářů (k němuž se připojili členové zaniklého roudenského spolku) a dále ZK ZVIL (závodní klub závodů V. I. Lenina) se scénou Svět pohádek. Připojme ještě letenské loutkáře, kteří nehráli, protože v té době rekonstruovali svůj budoucí Špalíček.

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

1973-1983

V roce 1972 bylo nutné adaptovat divadelní sál Špalíček, takže se v období 1973-74 nehrálo.

Pak přišla další novinka: hrálo se jednou za 14 dní v neděli a na sobotu byl sál upraven pro promítání pro děti. Toto promítání musel soubor v roce 1977 zrušit, organizace této další pravidelné akce ho stála příliš sil a pokračování nebylo možné.

Co se dělo v samotném divadle? V roce 1974 se na scéně Špalíčku poprvé (nikoli naposledy) objevuje „**Princezna solimánská**“ Karla Čapka, a to v režijním zpracování Jiřího Šplíchala a ve výpravě kolektivu Jaroslav Pleskal, Vladimír Havlic a Miroslava Šimová.

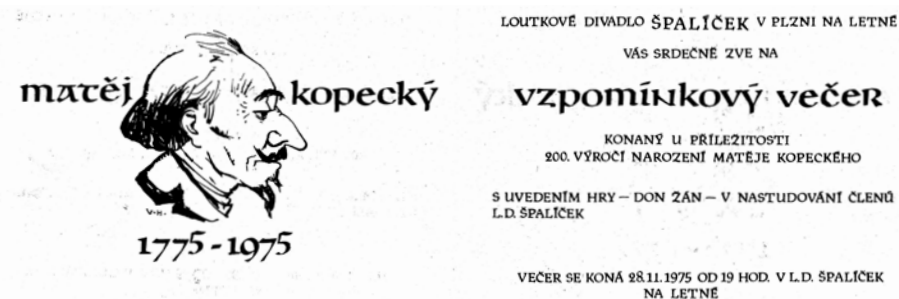
V roce 1975 vznikl soubor mladých členů, kterým se věnovali zkušení loutkáři Václav Strizel a dr. Jiřina Chudková.

19. dubna 1975 vystoupil soubor jako host přehlídky okresu Plzeň-sever v Horní Bříze s hrou Vojtěcha Cinybulka „Kašpárkův drak Pudivítr“ v režii Karla Fialy.

30. října 1975 se soubor zúčastnil městské přehlídky s upravenou hrou Josefa Žemly „Ponocný a strašidlo“ v režii Jiřího Šplíchala.

28. listopadu 1975 se uskutečnila premiéra hry Matěje Kopeckého „Don Žán“ v režii Jiřího Šplíchala s loutkami, které vytvořil Jaroslav Pleskal za řezbářské spoluúčasti svého otce a oblékla je Růžena Kratochvílová. Na malířské realiza-

ci výpravy se podílel Savvas Bojadzoglu (později používal příjmení Vojatzoglu) a Vladimír Havlic.

12. prosince 1975 zemřel dlouholetý člen souboru Gustav Fiala.

V roce 1976 slavil Starý Plzenec 1000 let od svého vzniku. Na počest milénia přichystal Vladimír Havlic, výtvarník úzce spolupracující se Špalíčkem, autorskou hru „Radouš v opuštění hledá rozptýlení“. Havlic byl rovněž autorem loutek a výpravy a především režisérem; poradce mu dělal někdejší vedoucí souboru Stanislav Nový. Inscenace měla premiéru **22. května 1976** ve Starém Plzenci na přenosné scéně. Konstrukce provedl Josef Bartovský, kostýmy šila Růžena Nováková-Kratochvílová. Loutku Radouše podle Havlicova moduritového modelu vyřezal Jan Ret ze Zruče. Kostým ušil podle návrhu krejčovský mistr Divadla J. K. Tyla František Hauer. Autorem hudby byl Viktor Adam, realizaci hudby obstarali členové souboru „Dechová harmonie“ při Obvodním kulturním středisku v Doubravce. **Jednalo se skutečně o velkolepé dílo, inscenace měla dokonce dva inspicienty. Jednalo se nejspíše o největší a nejambicióznější původní projekt, který ve Špalíčku vznikl.**

V roce 1976 připomněl soubor vzpomínkovým večerem 25 let své činnosti od znovuzaložení v roce 1951. Ing. František Čechil v almanachu k 60. výročí divadla zaznamenal: „K letošnímu jubileu obdržel soubor jako zařízení Obvodního kulturního střediska opravdu existenční dar v hodnotě cca 150 000 Kčs.“ Jedná se zřejmě o úřední formulaci, jejíž smysl se zatím nepodařilo rozklíčovat.

V dalších letech se soubor každoročně účastnil městských loutkářských přehlídek s těmito inscenacemi: 18. 11. 1977 „Čertův švagr“ v režii Karla Fialy, 16. 5. 1978 „Popelka“ v režii Ing. Františka Čechila, 26. 4. 1979 to byl „Čert a Káča“ opět v režii Ing. Františka Čechila, 20. 2. 1980 „Sněhurka a 7 trpaslíků“ s loutkami a v režii Jaroslava Bartovského a ve výpravě Vladimíra Havlice, 11. 2. 1981 „Radouš v opuštěném hledá rozptýlení“ a 12. 2. 1982 „Kouzelná galoše“ v režii Ing. Františka Čechila.

1981 – ve Špalíčku se objevilo asi 15 pionýrů, kteří chtěli hrát loutkové divadlo. Ujal se jich Milan Maršálek: seznamovali se s konstrukcí loutek, navazováním na vahadla, s vodičskou technikou. Zůstalo jich nakonec pět a podle Ing. Čechila se z nich stali znamenití vodiči a recitátoři.

10. 3. 1982 zemřel bývalý vedoucí souboru Jaroslav Bartovský.

8. 9. 1982 složil ze zdravotních důvodů funkci vedoucího souboru Mojmir Říman a **na jeho místo nastoupil Ing. František Čechil**. Mojmir Říman byl navržen Městským kulturním střediskem na vyznamenání k Roku českého divadla.

Po projednání Obvodního kulturního střediska a Plzeň 4 s Městským národním výborem – odbor školství – byla Špalíčku dána možnost magnetofonových nahrávek ve Stanici mladých techniků. (Některé inscenace nemluvili živě interpreti, ale používala se nahrávka. Tradiční soubory je v některých případech používají dodnes.)

V letních měsících 1982 probíhala výstava amatérských loutkových divadel v Národopisném muzeu v Plzni. Špalíček vystavoval loutky Jaroslava Bartovského (trpaslíci ze Sněhurky a 7 trpaslíků), Vladimíra Havlice (Radouš, Kolombína a Šmorábus), Jaroslava Pleskala („Don Žán“), Františka Čechila („Čert a Káča“). Loutky trpaslíků má Špalíček stále ve svém fundusu, Havlicova Radouše opatruje plzeňské Muzeum loutek, výpravu Jaroslava Pleskala k „Donu Žánovi“ nenávratně poškodila havárie v roce 2007, která vytopila garáž, kde dnes sídlí Špalíček – loutky jsou však stále v majetku Špalíčku. Loutky k „Čertovi a Káče“ daroval jejich tvůrce František Čechil Loutkovému divadlu Třemošná, které je opatruje dodnes.

Tohoto roku také zemřel Augustin Klášterka z Nových Mitrovic, který zde vedl v letech 1969-1982 **Loutkové divadlo Augustina Klášterky**. Sám vyráběl loutky,

dekorace a napsal několik her (jeho loutky jsou od roku 2000 vystaveny v Muzeu jižního Blovicka). Kolegy loutkáře jeho smrt velmi zasáhla. Na jeho památku se konala okresní loutkářská přehlídka v Nových Mitrovicích, kde Špalíček vystoupil 3. října 1982 jako host s inscenací „Kouzelná galoše“.

Ještě na podzim 1982 se sešli loutkáři – pamětníci a začali připravovat oslavy šedesátého výročí založení loutkového divadla na Letné.

V roce 1983 oslavil Špalíček 60. výročí založení uvedením inscenace „**Don Žán**“ a ukázkami nejúspěšnějších inscenací z let minulých. Každý si odnesl upomínkový grafický list **Vladimíra Havlice** s náměty pohádkových postav a pochopitelně Radouše a také kouzelnou vzpomínku na večer v loutkovém divadle v bývalém hostinci U Baumanů. **Nikdo netušil, že to bude poslední vzpomínka na prostor tohoto divadla.**

Dobové kuriozity

19. října 1976 byla Špalíčku udělena pamětní bronzová medaile u příležitosti celokrajské soutěže: „Západočeský kraj – pevná hráz socialismu a míru“.

Zajímavosti

Špalíček má ve svém archivu několik zajímavých nahrávek k představením. Na jedné z nich například mluví profesionální loutkoherec Václav Poul, který byl v osmdesátých letech krátce v angažmá v plzeňském Divadle dětí – nyní Alfa, poté však většinu svého profesního života spojil s královéhradeckým Divadlem Drak.

Osobnosti

Jiřina Chudková (6. 4. 1926 Uherské Hradiště – 4. 2. 2005 Plzeň) byla česká univerzitní pedagožka, lingvistka, spisovatelka a unitářská laická duchovní. V šedesátých letech působila jako vysokoškolská pedagožka na pedagogickém institutu v Plzni (dnes pedagogické fakulty Západočeské univerzity), odkud musela se svým manželem v době normalizace odejít pro svoje politické a občanské postoje. Dále učila na nižších stupních škol a zabývala se logopedií a výchovou loutkářů a recitátorů. I když nesměla učit na vysoké škole, její příručka „Zdokonalujeme se v pravopise“, která vyšla poprvé v roce 1970, se ještě za socialismu dočkala dalších deseti dotisků.

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

1984-1988

V roce 1984 přišel do divadla **Jan Stříbrný**, který zde realizoval pohádku **“O Šípkové Růžence”**. Vytvořil scénu, loutky, podílel se na režii a scénické hudbě a svým vynikajícím výkonem v roli ševce se spolu s ostatními členy zasloužil o úspěch této hry na krajské přehlídce v Kraslicích (12. 4. 1986 - **Jan Stříbrný** - ocenění za scénografii, provedení loutek, herecký výkon v roli ševce, **František Čecil** - ocenění za recitaci krále a **Pavel Špatenka** - ocenění za vodění krále).

V této době vznikají hry, které divadlo uvádí dodnes (**“Čtyři pohádky o jednom drakovi”**, **“O zlé koze”**, **“Guliver v Maňáskově”** - výtvarně všechny tři pohádky zpracoval **František Čecil**, dále **“Veselá medvíďata”** - loutky a výprava **Radoslava Vaňková**).

V roce 1988 uvádí Špalíček na scénu pohádku **“O zlaté rybce”**; ocenění získal na městské přehlídce **Pavel Špatenka** za animaci rybáře.

V roce 1988 byl zjištěn havarijní stav stropu v LD Špalíček a byla zakázána činnost loutkového divadla. Posledním představením byli **Karafiátovi “Broučci”** (výprava a loutky **František Čecil**).

Přes veškerou snahu loutkářů zachovat divadlo i dalším generacím a sehnat peníze na jeho opravu bylo divadlo uzavřeno.

A tak byl Špalíček na jaře roku 1989 nucen opustit scénu, která byla pro každého tradičního loutkáře rájem. (Posuvné jeviště umožňovalo otevřít “vanu” pro hru se spodovými loutkami. Pod forbínou byla lavička pro recitátory, kteří byli v bezprostředním kontaktu s vodiči loutek. Velkou výhodou byly výškové tahy,

sloužící pro zkrácení přestavby, a také posuvné vozíky, kde se mohla připravit scéna na další jednání. Světelná a zvuková technika byla též na špičkové úrovni. Stupňovité hlediště, pokladna, šatna, dílna, klubovna, “kulišárna”, zvuková a promítací kabina a osvětlovací rampa, to všechno tvořilo dokonalé loutkové divadlo, podobných už v Čechách mnoho nezbývá.)

Byly sejmuty **obrazy Vladimíra Havlice** ze stěn v hledišti – pro Špalíček vytvořil totiž velkoformátový triptych (olejomalba na plátně “Plzeň” s tematikou plzeňských pověstí z roku 1973-4 je nyní v péči Národopisného muzea Plzeňska, další dva je možné vidět na radnici ve Starém Plzenci).

Členové souboru museli vystěhovat všechny loutky a kulisy a budova byla ponechána svému osudu.

A to byl konec posledního kamenného amatérského loutkového divadla na západě Čech. Loutkáři museli opustit po 66 letech Letnou (což zvláště ti starší nesli velmi špatně). Na Doubravce ale Špalíček zůstal.

Zajímavost

Podobný osud potkal i další soubory v zemi. Některé měly to štěstí, jako např. Loutková scéna “Dětem pro radost” Náchod, že se přestěhovaly i s rozebranou scénou. Náchodští loutkáři dnes sídlí v místní sokolovně, kde mají fixní stálou scénu s vanou pro maňásky a výměnnými vozíky pro marionety. To se nepodařilo ani jednomu ze dvou plzeňských sokolských loutkových divadel, která působí v Plzni dodnes: ani Špalíčku, ani Loutkovému divadlu V Boudě. Oba soubory hrají na univerzálním pódiu a o sál se dělí s dalšími spolky a akcemi.

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

DIVADELNÍ SPOLEK

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

1989–1998

1989–1990

Špalíček nakonec našel nové útočiště, a to **v hasičské zbrojnici v Plzni-Doubravce** ve Hřbitovní ulici č. 3. Přestěhoval se tam na jaře 1989. 1. 5. odehrál pohostinsky v Manětíně pohádku “O zlé koze”, v objektu zatím nebylo kde hrát. V sále nebylo vůbec nic. A tak vybudovali členové souboru kukátko pro marionety, vymalovali stěny na černo a **v říjnu 1989 začali znovu hrát**. Na repertoáru byla osvědčená dvojice pohádek “Kašpárek vaří živou vodu” a “O pyšné base”, “Naše zahrádka”, Karafiátovi “Broučci”, “O poslušných kůzlatkách” a “Guliver v Maňáskově”.

V tomto prostoru hrál Špalíček jen dvě sezony, protože hasiči se po revoluci v roce 1989 chtěli vrátit do svých původních prostor. A soubor opět musel bourat pracně vybudovanou scénu a opět se musel vystěhovat.

1990–1998

Obvodní národní výbor Plzeň 4 vyšel Špalíčku vstříc a nabídl mu sál a dvě garáže na uskladnění divadelního fundusu **v Kulturním domě Zábělská 54b v Doubravce**. Téměř z ničeho začali loutkáři znovu budovat novou scénu. Vydrželo jen pár nadšenců, kteří podium dostavěli.

Scénu navrhl a stavbu naplánoval Bohumil Maršálek ve spolupráci se svým tchánem (jeviště s podhledem a vyjímatelnou podlahou pro spodové loutky). V těchto letech stěhování a nejistot ztratilo divadlo mnoho svých členů. Naštěstí další zájemci o loutkové divadlo na sebe nedali dlouho čekat.

V roce 1992 získal LD Špalíček právní subjektivitu a nový název Divadelní spolek Loutkové divadlo Špalíček.

Svá představení hrál - a dále hraje - 1 x za 14 dnů vždy v neděli od října do dubna.

V této době uvedl Špalíček na scénu ponejvíce obnovené premiéry her, ale také představení zcela nová, jako byla “Popelka”, ve které se soubor pokusil o alternativní divadlo. S “Popelkou” (režie Bohumil Maršálek, loutky a výprava Miluše Nosková) se Špalíček zúčastnil městské přehlídky, kde porota doporučila souboru návrat ke klasické marionetě.

Špalíček se tedy vrátil ke klasickému repertoáru ve hrách “Čert a Káča”, “Kráska a zvíře”, “Sněhurka a sedm trpaslíků”, “Hračky na cestách”, “Čertovy nevěsty”, “Červená Karkulka” atd.

S pohádkou “Honza, čert a Kašpárek” se soubor zúčastnil 19. 10. 1996 přehlídky Raškovy Louny, kde dostali Radoslava Vaňková (úprava textu Václava Čtvrťka) a Per Mecl (hudba) ocenění za hudební složku hry.

Každý rok divadlo pořádalo mikulášská představení pro děti nejen ze Špalíčku.

V letech 1994-96 uvedl Špalíček představení “Čert a Káča”, “Červená Karkulka” a “Honza, čert a Kašpárek” na zámku Kozel.

V roce 1997 oslavil Ing. František Čecil, neboli dědeček, Franta, Čéca atd. 75. narozeniny. Byla to velká událost, na které se sešli loutkáři z celé Plzně i blízkého okolí.

V sezoně 1997/98 se objekt v Zábělské ulici vrátil pod správu ÚMO Plzeň 4 a proběhlo mnoho změn. Dům, který získali loutkáři náhradou za zbořený Špalíček na Rokycanské třídě, přestal být divadlem Špalíček a uprostřed sezony byla zastavena jeho činnost (na dva měsíce). Špalíček našel náhradní řešení. Když nemohl do sálu, hráli jeho členové kratší představení v klubovně v garáži, a aby se tam vešli všichni zájemci, hrálo se dvakrát za sebou.

Na počátku roku 1998 zdrtila členy souboru zpráva o tragické smrti bývalého člena Špalíčku Jana Stříbrného.

V březnu začal Špalíček hrát inscenaci hry Michaely Kabátové **“Pampeliškové strašidlo”**, ke které si autorka textu vytvořila loutky a kulisy a kus také režírovala. Další pohádkou byla **“Princka Vincka”**, kterou upravila a zrežírovala Jaroslava Balvínová (později Langmaierová). Sama navrhla a vytvořila loutky (javajky) a scénu.

Vše se zdálo v pořádku, **když přišlo nařízení od starostky ÚMO Plzeň 4 Evy Maříkové, aby Špalíček scénu, kterou jeho členové pracně vybudovali, zboural jako nevyhovující.**

A tak v červnu 1998 část souboru zbořila zatím poslední vlastní loutkářskou scénu Špalíčku.

V tu chvíli nikdo nevěděl, jestli a kde Špalíček oslaví 75. výročí svého založení.

DIVADELNÍ SPOLEK LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

1998–2003

Oslava 75. výročí

Oslavy 75. výročí nakonec byly. A to **13. 10. 1998 v sále na Zábělské ulici v Klubu D**, kde Špalíček hraje. Špalíček zahrál **původní hru Miluše Noskové „Neviditelný zloděj“**, inscenaci s exotickým orientálním nádechem, kterou Miluše Nosková rovněž režírovala a vypravila. Na výrobě loutek se podílel František Ččil, hudbu a texty písní obstarala Radoslava Vaňková.

Špalíček hrál na úplně nové univerzální scéně v Klubu D. To znamená, že zůstal. A jeho členové začali přemýšlet, jak přizpůsobit divadlo novým podmínkám. Přibyla práce, ale hlavně, že se nemuseli stěhovat.

1998–1999

„Není pro divadlo nic horšího než přestat na nějaký čas hrát. Opadne zájem členů a potom se jen s obtížemi vracejí,“ poznamenala k dalšímu novému začátku tehdejší vedoucí souboru Radoslava Vaňková. Takže Špalíček nepřestal hrát, ani když městský obvod vybral firmu a ta postavila nové, tentokrát univerzální pódium. **A Špalíčci zatím opět hráli v mrňavé garáži.** Vstupné dobrovolné. Hráli dvakrát za sebou a lidé byli natolik vstřícní, že počkali venku. Prvním představením v garáži bylo „**Kačátko**“, které se díky jednoduché výpravě do garáže vešlo.

Největší úspěch sezóny měla pohádka o zvířátkách „**Není nad Ferdu**“. Závěr sezony patřil titulu „Štika patří na pekáč“ (autorem pohádky o třech jednáních je Josef Tkalců a vyšla už v roce 1935), který loutkáři našli v divadelních záznamech pod názvem „**Ivan Pecivál**“. Loutky členové souboru oblékli do ruských lidových krojů a dlouho hledali muziku. Potřebovali balalajku. V archivu Státní vědecké knihovny a Pedagogické fakulty všemožně vyšli vstříc, ale žádná taková hudba nikde nebyla. Nakonec loutkáři objevili v soukromé sbírce desku „Umění balalajky“. Inscenaci režírovala Radka Vaňková.

Soubor se v této sezoně zúčastnil dvou festivalů: Loutkářské Letnice (1998) a „Neviditelného zloděje“ přivítala Čechova Olomouc (1999).

1999–2000

Tato sezona byla marionetová. Soubor uvedl ozkoušené tituly: „Perníková chaloupka“, „Červená Karkulka“ a „Princezna se zlatou hvězdou na čele“.

Premiéru měla „Aladinova kouzelná lampa“, kterou podle pohádky Františka Hrubína zdramatizovala Radoslava Vaňková. Výpravu vytvořila Miluše Nosková.

Znamenalo to návrat k exotice. Bylo to náročné představení nejen po stránce vodičské, ale i mluvičské a s náročnými představami. A s touto inscenací dostal soubor pozvání na festival Raškovy Louny. Loutkáři se rozhodli pro pořízení nahrávky dialogů. Nakonec točil soubor v garáži - a dlouho. S velkou výpravou odjeli do Loutkového divadla Louny. Výpravná „Aladinova kouzelná lampa“ se tam vešla jen tak tak.

Dalším zájezdem byl Český Dub a festival Loutkářská Letnice, kam Špalíček odjel s inscenací „Neviditelný zloděj“.

V roce 2000 se Špalíček zúčastnil také 14. regionální přehlídky amatérských loutkářských souborů v Lounech s „Aladinovou kouzelnou lampou“.

2000–2001

Sezónu zahájil Špalíček „Čertem a Káčou“. Premiéry měly inscenace „Čertovy nevěsty“ a „O nepořádné princezně“. Obě se v následujících několika letech staly důležitými zájezdovými a mikulášskými představeními.

A opět Raškovy Louny. Tentokrát tam Špalíčci hostovali s maňáskovým představením „Kouzelná galoše“. A opět malé divadlo. Nakonec hráli v propadle - stáli na rozvrzaných stolech, s hrůzou vážili každý krok.

Závěr sezóny patřil úplně nové pohádce „Dlouhý, Široký a Bystrozraký“. Loutky – javajky - vytvořila Miluše Nosková, kulisy Jaroslava Balvíňová (Langmaierová), režírovala Radoslava Vaňková. Náročná výprava zabrala tolik času, že se poslední úpravy dělaly těsně před premiérou.

2001–2002

Sezónu zahájil Špalíček klasickými marionetovými představeními „Kašpárek vaří živou vodu“, „O pyšné base“ a „Adámek mezi broučky“.

„Pampeliškové strašidlo“ se předvedlo v nové výpravě Miluše Noskové. Nápadité květy naaranžované na rukavici byly oříškem pro kondici vodičů. „Stát nehnutě třicet minut s rukou nad hlavou bylo často vysilující“, vzpomínala režisérka Radoslava Vaňková.

Premiérovým představením byl „Začarovaný les“, v režii Karla Šnajdra. Soubor opět projevil všestranné nadání a vystoupení, kde hlavní roli hrály výbuchy na scéně, dotáhl ke zdárnému konci.

Ale tím sezóna neskončila, Špalíček čekalo osm zájezdových představení v průběhu jednoho měsíce. Z toho jedno úplně nové – „O malinové studánce“, které na motivy knihy Jaroslava Pechové „Pohádky z mechového lesa“ zdramatizovala Radoslava Vaňková, loutky navrhla Eva Sýkorová a realizovala je Kamila Řandová.

Průběžně se zkoušelo pět her: na 5. Loutkářské letnice „Čertovy nevěsty“ a „O nepořádné princezně“, na Bolevecké slavnosti „Varieté“, pro vystoupení

na zámku Kozel „Veselá medvíďata“ a na závěr Špalíček každý den zkoušel již zmíněnou pohádku „O malinové studánce“. Termíny zkoušení si prý nikdo nebyl schopen zapamatovat.

Pohádka „O malinové studánce“ dostala pracovní název „Mechechuláci“ – podle hlavních postav: Mechula, Mechechula a Mechuláč. **Premiéru měla inscenace v komorním prostředí plzeňské Galerie Atrium** v Sedláčkově ulici 4. „Bylo něžné a pohádkové, autorce předlohy Jaroslavě Pechové, která byla přítomna, vešlo slzy do očí. A upozorňuji, že to nebyly slzy vzteku a beznaděje,“ napsala o premiérovém představení Radoslava Vaňková.

V této sezóně se začal soubor chystat na oslavu osmdesátých narozenin divadla. Město Plzeň přislíbilo peníze, takže soubor začal hledat nápady a pracovní síly.

2002–2003

Tato sezóna byla téměř celá v režii klanu Čecilů. Pohádku „O statečné Máně“ nejen zrežíroval, ale také vytvořil loutky a kulisy František Čecil. Další představení bylo v režii jeho vnučky Evy Čecilové, která po vzoru svého dědečka vytvořila také loutky a kulisy k pohádce „Čtyři pohádky o jednom drakovi“.

V premiéře uvedl Špalíček pohádku „O dvou králích“, loutky vyřezal pan Karel Samec a oblékla je Miluše Nosková, kulisy opět namaloval František Čecil. A na závěr Dědeček Čecil režíroval „Vodnickou pohádku“, pro kterou také vytvořil kulisy. Loutky navrhla a realizovala Pavla Kohoutková.

Špalíček tuto sezónu poprvé představil své nejmladší členy. V pohádce „O statečné Máně“ si zahrál čertík Lukášek Fiala, který odvážně přinesl psaní z pekla před

zraky všech diváků v sále. „O dvou králích“ si interpretaci malého chlapce rozdělily dosavadní šatnářky a oponářky Liduška Vaňková a Simona Janoušková. Liduška propůjčila chlapci svůj dětský hlásek a Simona loutku s přehledem vodila. Ostatní členové souboru zadoufali, že se děti loutek přidrží i do budoucna.

Oslavy 80. výročí

Prvním úkolem bylo vyhledání hry, kterou chtěl Špalíček na oslavě uvést. Nejlépe z knihy „Plzeňská strašidla“, protože v tomto duchu se celé oslavy měly odehrávat. Miluši Noskovou zaujala hra „O skřítkovi Pivovárečnickovi“, především možnostmi výtvarného ztvárnění. Dramatizace se ujala Radoslava Vaňková, text vznikl až po vytvoření kulis a hudby Bohumila Maršálka. A tak se zrodila inscenace „Pivní rarášek“.

Souběžně se zkouškami probíhalo focení na výstavu 80. let Špalíčku. Členové souboru tvořili seznamy pohádek a připravili je na focení s fotografem Petrem Parláskem

Vzhledem ke strašidelnému tématu Špalíček také vypsal a vyhodnotil soutěž dětských kreseb s názvem „Malujeme plzeňská strašidla“.

Oslava proběhla v plzeňské hospodě U Švejka.

DIVADELNÍ SPOLEK LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

2003–2008

2003–2004

V říjnu roku 2003 byla znovu nastudována pohádka „Hračky na cestách“ v režii Jana Šůchy, který spolu s Ivo Cílem vytvořil novou nahrávku hudby. Pěvecké provedení této pohádky se zpočátku zdálo neproveditelné, ale nakonec se to podařilo zvládnout.

V lednu 2004 bylo v premiéře uvedeno maňáskové představení pro nejmenší diváky „Klubíčko pohádek“ v režii Františka Čečila.

V červnu Špalíček zahrál jako každý rok na Bílém nároží v Plzni na výstavě dětských prací. Tentokrát to byla verze televizních „Zpívánek“ v režii Radoslavy Vaňkové.

2004–2005

V této sezóně uvedl Špalíček na scénu již osvědčené pohádky „Čertovy nevěsty“, „Červenou Karkulku“, „Perníkovou chaloupku“, „O poslušných kůzlátkách“, „Gulivera v Maňáskově“ a „Strašidlo s kozou“.

Jediným premiérovým představením byla pohádka „Čert v domě“, kterou na motivy plzeňských pohádek napsala a režírovala Radoslava Vaňková.

2005–2006

Sezónu zahájily dvě pohádky podle plzeňských pověstí „Čert v domě“ a „Pivní rarášek“. **Jan Šůcha napsal dvě pohádky „O kosácích“**, které vznikly jako vzpomínka na Honzova psa Danečka, který neměl nikoho a nic rád, ale nakonec byl spokojený, když šel s někým na procházku. Je to maňásková pohádka pro nejmenší, která je plná kosích písniček a kamarádství.

Znovuvedení se dočkala pohádka z orientu „Neviditelný zloděj“ v režii Miluše Noskové. Tentokrát v roli Širín zazářila nejmladší členka divadla Ludmila Vaňková, která v inscenaci uplatnila svůj zájem o orientální tanec.

V režii D. Silovské uvedl soubor pohádku „O zlaté rybce“ se zpěvy B. Maršálka.

V této sezóně si Špalíček považuje především zahájení série ekologických pohádek. Dne 23. 3. 2006 uvedlo divadlo Špalíček svou první ekologickou pohádku „**Ve stínu lesa**“, která vznikla vlastně na zakázku. Jan Šůcha byl požádán svým zaměstnavatelem firmou AVE o pohádku s ekologickou tematikou o třídění odpadu. A ten se zhostil svého úkolu se znalostí dané problematiky. Premiéra představení proběhla na 32. ZŠ v Plzni. Pohádka je o skřítcích - dva jsou čistotní a snaží se uklízet svou vesničku a dva jsou špindírové a vynášejí odpadky, kam je napadne. Děti pomohou spolu s vypravěčem napravit Šmudly a naučí se třídit odpad tak, jak jej třídí slušní skřítkové Ekolíci v pohádce.

2006–2007

Tato sezona byla především ve znamení zájezdových představení. Špalíček projel téměř celou republiku především s pohádkami „Červená Karkulka“, „Čertovy nevěsty“ a „O malinové studánce“. Na „Plzeňském zrcadlení“ ve Valdštejnských zahradách v Praze zahrál Špalíček „Pivního raráška“, který zaujal nejen děti, ale také výpravu japonských turistů.

Na Lipno Open Air 2007 hrál Špalíček pro změnu pro Holanďany „Gulivera v Maňáskově“.

Nejen zájezdová představení byla náročná. Také pohádky uvedené na pevné scéně patřily téměř k výpravným. Jako „Dlouhý, Široký a Bystrozraký“ v režii Radoslavy Vaňkové a „Sněhurka a sedm trpaslíků“ v režii Jaroslavy Langmaierové.

V tomto roce také vznikla nová ekologická pohádka Jana Šůchy „Neobyčejná dobrodružství Smrčka a Doubka“. Opět vznikla na zakázku, tentokrát se zabývala ochranou stromů v lese. Představením této pohádky zahájilo divadlo Špalíček výstavu dětských prací „Malujeme stromy“ na plzeňském Gymnáziu Františka Křižíka. Tato pohádka je o dvou pohádkových stromech, které čelí náporu civilizace a moudrá a kouzelná sova jim pomůže k návratu do přírody. (Jan Šůcha údajně chystá třetí ekologickou pohádku s názvem „Vltavínek“, zatím nevznikla.)

Jako zájezdové představení zvolil Špalíček pohádku „Tanec s čertem“.

2007–2008

Dvěma hlavními událostmi této sezony bylo **vytopení divadelní klubovny a skladu kulís a loutek** a **pozdání Špalíčku na hostování do Madridu**.

Na podzim začal Špalíček sezónu pohádkou Jana Šůchy „Neobyčejná dobro-

družství Smrčka a Doubka“, na ně navázaly „Čtyři pohádky o jednom drakovi“ v režii Evy Černé.

Následoval listopadový zájezd do Madridu. „Jedna zaměstnankyně české ambasády v Madridu se rozhodla, že by mohla pozvat pro české děti žijící v Madridu nějaké loutkové divadlo přímo z Čech. A tak se obrátila na internet. Jako první na ni z monitoru koukl Špalíček,“ vysvětlila impuls k výjezdu do Španělska vedoucí souboru Radoslava Vaňková. Soubor se začal chystat, vybírat inscenaci, zkoušet.

Během příprav praskla vodovodní trubka v divadle a voda vytopila celý sklad a část klubovny Špalíčku. Členové souboru vynášeli vodu, kulisy, rekvizity a veškerý materiál. Kulisy museli odvézt na usedlost Bohumila Maršálka, kde mohly vysychat – a bohužel, jednalo se o kulisy podle návrhů výtvarníků Vladimíra Havlice a Jaroslava Pleskala a přes veškeré úsilí se je nepodařilo zachránit. V klubovně se usadila plíseň, Špalíček přesto dál zkoušel pro Madrid a pro pravidelná nedělní představení.

Soubor se vydal na cestu do Španělska jedním autem (loutky ve dvou rakvích na střeše, kulisy v úložném prostoru) 22. 11. 2007 v 16:00. Čtyři řidiči se během cesty střídali za volantem. Po dvaatřiceti hodinách jízdy dorazili loutkáři na české velvy-

slanectví v Madridu, kde je vše přivítali a ubytovali. Hráli druhý den **ve vstupní hale slovenské ambasády, a to představení „Guliver v Maňáskově“ a „Varieté“**, zhruba pro dvacet dětí, rodiče a jejich španělské známé. Podle účastníků zájezdu

děti živě reagovaly na loutky, soubor se dočkal několika potlesků na otevřené scéně. Po představení si děti mohly s loutkami zahrát nebo se alespoň s nimi vyfotit. Následoval spánek – nikoli pro všechny: „Po večeři šli nejvíce unavení spát. Ostatní se vydali do hospůdky na ochutnávání piva, kde naučili místní personál, že pivo se rozhodně nepije z deček, alespoň v Plzni ne,“ vzpomínala Radoslava Vaňková. Další den se loutkáři vypravili na cestu domů se zastávkou u Atlantiku, v němž symbolicky smočili nožky Kašpárkovi.

Po návratu z Madridu uvedl Špalíček na scénu pohádku v režii Miluše Noskové „Míček Flíček“ a na úplný závěr sezony „Aladinovu kouzelnou lampu“.

Tuto sezonu vzniklo v dějinách Špalíčku první PROMO DVD divadla.

DIVADELNÍ SPOLEK LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK

LOUKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK z.s

2008–2023

V následujících sezónách jsou zápisy v kronice skoupé a neúplné. Proto je jejich záznam strohý i v almanachu. U mnoha titulů chybí režiséři – podle členů souboru se tituly, které se pravidelně vrací na scénu, zkouší podle osvědčené inscenační praxe a zkoušky často vede některý z nováčků, aby si post režiséra vyzkoušel. Přesné záznamy si ale v některých případech soubor nevedl.

2008–2009

V této sezóně zalovil Špalíček v osvědčených textech a jako svá nedělní představení nasadil tituly „Kouzelná galoše“, „Kašpárek vaří živou vodu“, „O pyšné base“, „Naše zahrádka“, „O poslušných kůzlátkách“ a „Křídová pohádka“. Všechny tituly režírovala Radoslava Vaňková.

Kromě toho vybral Špalíček dalších tituly na hostování – na festival Raškovy Louny to byla inscenace „Čert v domě“. „Červená karkulka“ vyjela do Nové Vsi, na Doubravecké slavnosti a **dokonce se soubor poprvé vypravil na česko-německé dny do Drážďan (s „Červenou Karkulkou“ a „Varieté“)**. Špalíček hostoval na dalších akcích v Plzni – třeba Na Bílém nároží nebo na soukromé akci Na Výsluní, kde soubor zahrál klasické „Varieté“.

2009–2010

Dramaturgický výběr v této sezóně opět vsadil na jistotu známých titulů. Pohádku „O zlé koze“ režírovala Miluše Nosková, inscenaci „Kosáci“ Jan Šůcha, „Princeznu se zlatou hvězdou“ Jaroslava Langmaierová, „Veselá medvíďata“ Dagmar Silovská a „Zpívánky“ Eva Čechilová (dnes Černá). Ve výběru najdeme také „Popelku“ v režii Radoslavy Vaňkové.

S „Červenou Karkulkou“, zřejmě nejčastěji objednávanou pohádkou, zajel Špalíček na předvánoční akce do Kašperských Hor (Mikuláš) a do Bezdruzic a **v rámci česko-německých dnů se opět vypravil do Drážďan: tentokrát s pohádkou „O zlé koze“**.

10. června 2010 zasáhla plzeňské loutkáře smutná zpráva: zemřel Ing. František Čechil neboli Dědeček.

2010–2011

Na scénu se vrací „Pampeliškové strašidlo“, „Zpívánky“, „Perníková chaloupka“ nebo „Kocour v botách“, opět v režii Radoslavy Vaňkové. Dále soubor nasadil „Vodnickou pohádku“ ve výpravě a režii Pavly Kohoutkové. Dalším titulem byla pohádka „O dvou králích“ v režii Dagmar Silovské.

V této sezóně **hostoval Špalíček například na festivalu Raškovy Louny**, kam zajel s pohádkou „O Smolíčkovi“ a s inscenací „Varieté“ pozvala soubor do Chebu Galerie 4.

2011–2012

Další sezóna s tradičním repertoárem. Tentokrát byly ve výběru následující tituly: „Čtyři pohádky o jednom drakovi“, „Kapela broučků“, „Guliver v Maňáskově“, „Kačátko“, „O veliké řepě“ (režie Jan Šůcha), „Posvícenský koláček“ a „Princezna Solimánská“. Až na velikou řepu opět režie Radoslavy Vaňkové. Soubor se také vrátil k novějšímu titulu „O malinové studánce“ a hrál také adaptaci Radoslavy Vaňkové „Povídání o pejskovi a kočičce“ Josefa Čapka.

S pohádkou „O Smolíčkovi“ se Špalíček představil na festivalu Čechova Olomouc, „Varieté“ viděli diváci ve západočeském Stodu a „Červenou Karkulku“ a „Čertovy nevěsty“ publikum na pouti ve Žluticích.

Soubor se také v dubnu 2012 vypravil na celostátní loutkářskou přehlídku Letnice Rakovník.

2012–2013

Klasickou část repertoáru zastupují v této sezóně tituly „Naše zahrádka“, „O poslušných kůzlátkách“. „Hrnečku vař“, „Kuřátko a obilí“, „Míček Flíček“ a „O Smolíčkovi“ (režie Radoslavy Vaňkové).

Na repertoár se vrací „Ivan Pecivál“. Hru upravila a režírovala Radka Vaňková, loutky využil Špalíček ze svého fundusu.

S ekologickou pohádkou „Ve stínu lesa“ zajel soubor do blízkých Štáhlav a s „Perníkovou chaloupkou“ do vzdálenějšího Valdmünchenu a také do Boru u Tachova.

2013–2014

Skupinu osvědčených repertoárových kousků tvoří tentokrát inscenace „Kašpárek vaří živou vodu“, „O pyšné base“, „Honza, čert a Kašpárek“, vše v režii Radoslavy Vaňkové. Dále byly na programu prakticky stálíce v repertoáru - „Variaté“, „Hračky na cestách“ a „Aladinova kouzelná lampa“ – tentokrát v režii Jana Šůchy.

Na pozvání Čechů žijících v Regensburgu odjel Špalíček do Německa s „Červenou Karkulkou“, dále Špalíček hostoval v Kolíně s ekologickou pohádkou „Ve stínu lesa“, **na festival Čechova Olomouc přijel s „Variaté“** a do Žlutic přivezl pohádku „O malinové studánce“.

2014–2015

Špalíček stále hraje jednou za dva týdny a pro pravidelné nedělní hraní zařadil v této sezoně následující tituly: „O zlé koze“, „Zpívánky“, v režii Petra Bezděkovského „Křídovou pohádku“ a v režii Radoslavy Vaňkové „Červenou Karkulku“, „Čertovy nevěsty“ a „Veselá medvíďata“. „Kosáky“ režíroval Jan Šůcha.

Tento rok čekaly Špalíček zájezdy s „Červenou Karkulkou“ na zříceninu hradu Rýzmberk u Kdyně, kde hráli v rámci dětského dne pořádaného místními pionýry. „Červená Karkulka“ a „Čertovy nevěsty“ vyrazily do Nepomuku a Lubence. **23. ročník festivalu Čechova Olomouc 2015 navštívil Špalíček s titulem „Když čert přiletí“**.

2015–2016

Radoslava Vaňková režírovala všechny tituly, které uvedl Špalíček při svém nedělním hraní v této sezoně. Byly to pohádky: „Když čert přiletí“, „O malinové studánce“, „Adámek mezi broučky“, „Není nad Ferdu“, „O třech kuřátkách“, „Princezna se zlatou hvězdou“.

Hitová „Červená Karkulka“ hostovala ve Stříbře, ale i na domácí půdě – v nedalekém obchodním Centru Doubravka. A dokonce si **v listopadu 2015 zajela do Německa na 10. Tschechisch–Deutsche Kulturtage**.

15. 3. 2016 Špalíček opět změnil právní formu, a to na Loutkové divadlo Špalíček z.s. (zapsaný spolek). Pod tímto názvem funguje dodnes.

2016–2017

Tituly této sezóny byly opět vesměs v režii Radoslavy Vaňkové: „O zlaté rybce“, „Guliver v Maňáskově“, „Kačátko“, „Tanec s čertem“, „Variaté“ a „Broučci“. Více záznamů kronika nevydala.

2017–2018

Na repertoáru byla „Princezna Solimánská“ a „Povídání o pejskovi a kočičce“ v režii Radoslavy Vaňkové.

V roce 2017 byl Špalíček vytopený podruhé, naštěstí v menší míře než při první pohromě.

23. 3. 2018 OSLAVIL ŠPALÍČEK 95 LET SVÉ EXISTENCE v hospodě U Švejka. Součástí oslav bylo představení pohádky „Když čert přiletí“, kterou napsala Radoslava Vaňková na motivy pohádky Honza, Čert a Kašpárek od Václava Čtvrťka. Kromě plzeňských loutkářů přijeli například ex-Špalíček Jiří Šplíchal a za SČDO SAL (Svaz českých divadelních ochotníků – Skupina amatérských loutkářů) Aleš Pop.

2018–2019

Na repertoáru byla „Křídová pohádka“ a „Kouzelná galoše“ v režii Petra Bezděkovského a „Hrnečku, vař“ a „O poslušných kůzlátkách“ v režii Radoslavy Vaňkové.

2019–2020

Klasickou linii obvyklých nedělních titulů – „O malinové studánce“, „Čtyři pohádky o jednom drakovi“, „Kapela broučků“ a „Hračky na cestách“ – narušila premiéra novinky. Radoslava Vaňková upravila pohádku „**Bajaja**“ podle Boženy Němcové a **v premiéře ji soubor představil na festivalu Čechova Olomouc**. Reprízy se už bohužel těžce nemocná Radoslava Vaňková nedožila.

2021–2022

Soubor zasáhla velmi smutná zpráva. **21. dubna 2021 zemřela Mgr. Radoslava Vaňková**, dlouholetá členka souboru a jeho dlouholetá vedoucí.

Vedení souboru převzal Petr Bezděkovský.

V této sezoně hrál Špalíček klasické tituly „Kašpárek vaří živou vodu“, „O pyšné base“, „Guliver v Maňáskově“ v režii nového principála. A pochopitelně hrál Špalíček také „Bajaju“, jako vzpomínku na Radoslavu Vaňkovou.

Přestože se Špalíček utápěl ve smutku, nevzdal se a našel si čas i na hostování – například na Mikulášské nadílce v Sokolu v Hlásné Třebáni zahrál „Čertovy nevěsty“.

Soubor se také rozhodl uposlechnout naléhání spřáteleného Divadla V Boudě a „**Bajaju**“ **přihlásil na regionální přehlídku amatérských loutkových souborů Pimprlení**. Soubor se zúčastnil regionální přehlídky poprvé od roku 1986 (kdy se dostal na krajskou přehlídku do Kraslic se Šípkovou Růženkou). Na Pimprlení byl soubor vřele přivítán jako navrácený ztracený syn a účastníci přehlídky i lek-

toři doufali, že se Špalíček bude pravidelně vracet jako důležitý člen regionální loutkářské rodiny.

Na Pimprlení získal Špalíček za Bajaju cenu „**Za hledání cest v inscenování tradičního marionetového divadla**“.

2022–2023

V sezoně, kdy Špalíček slaví sté výročí založení, nasadil do repertoáru pohádky „Bajaja“ režisérky Radoslavy Vaňkové, „O zlé koze“, „Veselá medvíďata“ a „Naše zahrádka“ v režii Petra Bezděkovského, „Šípkovou Růženkou“ v režii Jaroslavy Langmaierové – jednalo se o úpravu textu Zdeňka Skořepy, na které se podíleli Petr Bezděkovský, Radoslava Vaňková a Margita Pražáková. Inscenaci režírovala Jaroslava Langmaierová a autorkou výpravy je Margita Pražáková.

Ke stému výročí připravil Špalíček několik akcí. Výstavu v mázhausu plzeňské radnice a v jejím prvním patře (19. 6.–7. 7. 2023). Na výstavu vybral loutky, návrhy a fotografie ze svého fundusu a archivu, některé loutky a reprodukcce zapůjčilo Národopisné muzeum Plzeňska a Muzeum loutek (grafiky a loutky Vladimíra Havlice). Ke stému výročí vyšel také tento almanach.

Oslavu pro bývalé a současné členy Špalíček naplánoval na 24. 6. v doubravecském Saloonu.

LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK z.s. v roce 2023

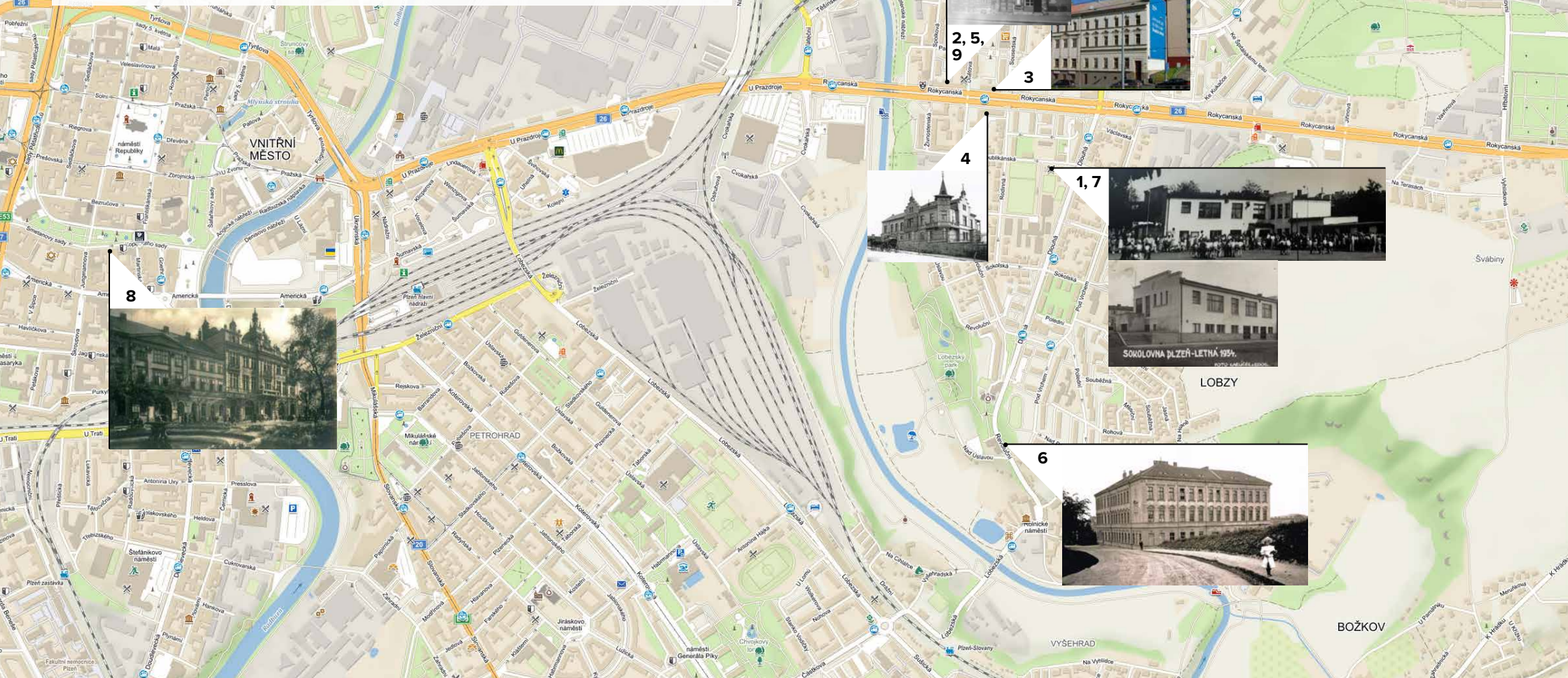
Vladan Chudek, Petra Haschová, Šárka Langmaierová, Jaroslava Langmaierová, Margita Pražáková, Petr Šorm, Petr Bezděkovský, Jana Šormová, Petr Kielberger, Jiří Šrámek, Pavla Fialová, Jindřiška Dolenská, Jakub Bezděkovský, Eliška Vostracká

Jan Šůcha, Kateřina Lindnerová, Ljuba Drobečková, Ladislav Pilný, Ludmila Vaňková, Bohumil Maršálek

DOMOVSKÉ SCÉNY

1. Sokol Letná - Tunel - Republikánská 22
2. U Baumanů - Rokycanská 17
3. U Nových - Rokycanská 27
4. Vila Medřických (Rehwalдова vila) - Rokycanská 26
5. U Baumanů - Rokycanská 17
6. Obecná a měšťanská škola v Plzni-Lobzích (1939-?) - Revoluční 100
7. Sokolovna (později Spartak) Plzeň-Letná (1948-1958) - Republikánská 22
8. Svět pohádek - loutková scéna v Měšťanské besedě (1952-?) - Kopeckého sady 13
9. Divadlo Špalíček - U Baumanů (1965-1989) - Rokycanská 17
10. Hasičárna (1989-1990) - Hřbitovní 3
11. D klub (1990-dosud) - Zábělská 54 b

8

11

6

7

9

3

10

4

2, 5

1

2

5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

4

2, 5

9

3

ING. FRANTIŠEK ČEČIL (DĚDEČEK)

*4. 5. 1922 Plzeň

+10. 6. 2010 Plzeň

Dědeček je nepochybně jednou z největších legend tradičního loutkového divadla v regionu. Loutky ho provázely celý život a kromě Špalíčku působil během svého života v dalších čtyřech souborech.

František Čečil se narodil v rodině drážního úředníka. První loutkovou pohádku viděl ve čtyřech letech a od té doby nepřestal loutky milovat. První rodinné loutkové divadlo dostal v sedmi letech, na jeho výrobě se podílela celá rodina.

Po absolvování 2. státní reálky v Plzni (dnes gymnázium na Mikulášském náměstí) nastoupil v roce 1941 podle rodinné tradice jako výpravčí v Kaznějově a v Chrástu u Plzně. V únoru 1945 našel v Jarově u příbuzných loutkové divadlo a začal hrát se svým švagrem pro místní děti a děti německých vystěhovalců z tehdejší Třetí říše. Na repertoáru měli například „Vodníkovu Haničku“.

V květnu 1945 se stal výpravčím v Novém Dvoře u Stříbra a s místními sokoly začal hrát s jarovským rodinným loutkovým divadlem. Po přeložení do Horní Břízy ho oslovil výpravčí z nedaleké Třemošné a jarovské rodinné divadlo se opět stěhovalo. Dědeček obnovil v Třemošné loutkářský soubor, který hrál poprvé po válečné pauze 26. prosince 1946 a funguje dodnes. V Horní Bříze také nezapomněl hrát loutkové divadlo s místními nadšenci, a to v rozmezí let 1951-53.

S plzeňským loutkovým divadlem se potkal poprvé v roce 1953, kdy hostoval v loutkovém divadle v plzeňském JASU.

Do Plzně se s rodinou přestěhoval v roce 1964. Třemošenské loutkáře neopustil, stále za nimi dojížděl, až v roce 1983 odstoupil z funkce vedoucího třemošenského souboru.

Do loutkového divadla Špalíček v Plzni na Letné nastoupil v roce 1974. A členem souboru Divadla V Boudě byl od roku 1992.

Pro loutková divadla, v nichž působil, navrhl a vyrobil stovky loutek, převážně spodových, ale i marionet a spoustu kulís a rekvizit. Nikdy neřezboval, pracoval metodou kašírování, třeba na polystyrén.

Byl také velmi pečlivým kronikářem. Díky němu je zachyceno mnohé z historie Špalíčku.

František Čečil byl členem těchto souborů:

- Loutkového divadla Třemošná
- Loutkového divadla v Horní Bříze
- Loutkového divadla Špalíček Plzeň
- Loutkové divadlo JAS Plzeň - pohostinsky
- Spolkového loutkového divadla V Boudě Plzeň

Nejvýznamnější ocenění:

- 1973 – Zlatý Skupův odznak
- 1987 – Zlatý odznak SČDO
- 1998 – Čestný člen loutkového divadla Špalíček
- 1998 – Čestný člen Spolkového loutkového divadla V Boudě
- 1999 – Cena PhDr. Jindřicha Veselého
- 2004 – Zlatý odznak J. K. Tyla
- 2006 – Plaketa za 60 let života s loutkami od třemošenského souboru

JAROSLAV PLESKAL

*23. 10. 1933 Plzeň

+12. 1. 2022 Plzeň

- malíř, keramik, ilustrátor, loutkář. Věnoval se krajinomalbě, keramické a ilustrátorské tvorbě. Řadu realizací uplatnil v architektuře. Jako ilustrátor spolupracoval s plzeňským Kulturním přehledem, ilustroval knihu Miroslava Vejlupka „Chlapi se nebojí“ (1979). Společně se Savvasem Vojatzoglu je spoluautorem sousoší Spejbla a Hurvínka v Kopeckého

sadech v Plzni (z epoxidové pryskyřice ho odlil plzeňský sochař František Bálek), které bylo ještě téhož roku poničeno vandaly. Stávající podoba z bronzu (zhotovil Rudolf Matějka) byla odhalena v dubnu 2003. Jaroslav Pleskal byl také autorem putovní busty Jára Cimrmana, o kterou soutěžily soubory z Čech, které hrají právě Cimrmanovy hry. Do Artotéky města Plzeň věnoval Jaroslav Pleskal obrazy „Plynárna“ (2008) a „Papírna“ (2012).

Jaroslav Pleskal začal s letenskými loutkáři spolupracovat pravděpodobně v sezoně 1955/56. Udělal totiž novou výpravu k Tylovu „**Strakonickému dudákovi**“ v režii Stanislava Nového, která pak byla pozitivně hodnocena na celostátní přehlídce v Chrudimi.

Od té doby se podílel jako autor návrhů na řadě inscenací Špalíčku. Za řezbářské spoluúčasti svého otce vytvořil loutky k inscenaci „**Don Žán**“, v roce 1976 za ni získal diplom za scénografii na Krajské přehlídce loutkářských souborů Kraslice. Podílel se na výpravě mnoha dalších inscenací letenských loutkářů, např. „**Ponocný a strašidlo**“, „**Míček Flíček**“, „**Hračky na cestách**“, „**Pošťácká pohádka**“, „**O rybáři a rybce**“ nebo „**Křídová pohádka**“.

SAVVAS VOJATZOGLU dříve BOJADZOGLU

*20. 11. 1936, Piperia, Řecko

+13. 5. 2006 Plzeň

- keramik, malíř. Od roku 1963 spolupracoval na keramické tvorbě s Jaroslavem Pleskalem, od roku 1977 měli společný ateliér pro keramickou tvorbu v Plzni-Lobzích. Kromě Spejbla a Hurvínka v Kopeckého sadech spolupracovali například na sousoší tří dětských postav před domovem pro seniory (společně s architektem Mojmírem Soukupem). Jsou také autory figurálních plastik s pohádkovými motivy v Luftově zahradě v Plzni a dalších keramických soch a realizací ve veřejném prostoru, řada z nich byla bohužel odstraněna.

S loutkovým divadlem Špalíček spolupracoval například na malířské realizaci výpravy „**Dona Žána**“ (ještě pod jménem Bojadzoglu) společně s Vladimírem Havlicem.

VLADIMÍR HAVLIC

*3. 4. 1944 Plzeň

+7. 9. 2004 Plzeň

– malíř, grafik a spisovatel Vladimír Havlic byl výraznou osobností kulturního i veřejného života Plzně. Studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové u prof. Františka Muziky obor grafika, soukromě studoval u plzeňské legendy malíře Vladimíra Modrého. V samostatné tvorbě se soustředil na malbu, grafiku, novinovou i knižní ilustraci, ale také loutkářství.

Na několika výpravách spolupracoval právě s loutkovým divadlem Špalíček. Jejich největším společným projektem byla inscenace Havlicovy autorské hry **„Radouš v opuštění hledá rozptýlení“**. Havlic byl autorem, režisérem a pocho-pitelně autorem návrhů loutek a výpravy. Inscenace měla premiéru v roce 1976, když Starý Plzenec slavil milénium. Vladimír Havlic vytvořil pro Špalíček také řadu ilustrací pro almanachy, vyzdobil starý Špalíček třemi velkými plátny s motivy plzeňských pověstí. **Havlic je autorem několika grafik, které vznikly u příležitosti různých výročí Špalíčku:** k šedesátinám vytvořil drobnou grafiku s motivem Kašpárka, v roce 1983 grafiku s pohádkovými postavami a Radoušem a další.

Velkým snem Vladimíra Havlice byl vznik muzea loutek. Slavnostního otevření Muzea loutek v roce 2009 se nedožil, ale v současné době jsou v něm vystaveny také dvě loutky Vladimíra Havlice – **víla a Radouš**.

Vladimír Havlic byl výraznou a významnou osobností společenského života v Plzni. Jen namátkou: spolupracoval při záchraně a opravě kostela a hřbitova U Všech svatých v Plzni, angažoval se v obnově Památníku národního osvobození v Plzni (1989–1999), významně se zasloužil o obnovení památníku T. G. Masaryka v Plzni. Na přelomu let 1989/1990 byl spoluzakladatelem Unie výtvarných umělců v Plzni. Roku 1991 spoluzakládal Spolek Za starou Plzeň, po smrti malíře Jiřího Kovaříka se stal jeho předsedou. Z jeho iniciativy byl obnoven časopis Plzeňsko, List pro vlastivědu západních Čech.

Je spoluautorem knihy Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech (Plzeň 1990). Současným jazykem převyprávěl, okomentoval a ilustroval pověsti, které ve třicátých letech dvacátého století shromáždil známý plzeňský sběratel Jaroslav Schiebl – jednalo se o Zlatou knihu plzeňských pověstí (1995) a Pověsti z kraje pod Radyní (2003).

JAN STŘÍBRNÝ

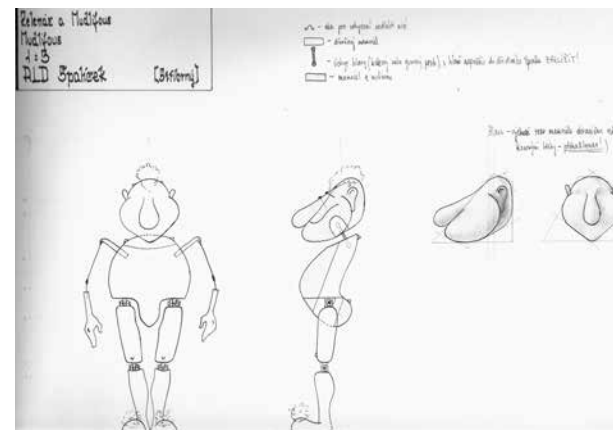
*26. 12. 1961

+10. 11. 1997

Jan Stříbrný nastoupil do Špalíčku v roce 1984 a bylo hned jasné, že se jedná o velmi talentovaného herce a výtvarníka. Vypravil, podílel se na režii a scénické hudbě a hrál ševce v pohádce „Šípková Růženka“, za kterou získal na krajské přehlídce v Kraslicích cenu za scénografii, provedení loutek a herecký výkon. Jeho návrhy loutek Špalíček stále opatruje ve svém archivu.

Jan Stříbrný se krátce nato dostal na pražskou DAMU a v letech 1986 až 1988 byl angažován jako loutkoherec do tehdejšího Státního divadla Ostrava (dnešní Divadlo loutek Ostrava). V letech 1992 až 1996 tam byl zaměstnán na vedlejší pracovní poměr. Pak zakotvil hereckém ansámblu plzeňského Divadla Alfa, kde hrál v rozmezí let 1992-1996. Účinkoval například v inscenacích „Dva žabáci kabrnáci“ (1995), „Prcek Tom a Dlouhán Tom“ (12996) nebo „Srdce na dlani“ (1992), naposledy byl v Alfě obsazen do adaptace pohádky Jana Wericha „Až opadá listí z dubu“ (1995). Z Alfy odešel do pražského studia Ypsilon. 10. 11. 1997 zašel za kamarádem do divadla Alfa, předal mu dárek z Tchaj-wanu, kde byl s Ypsilonkou na zájezdě, rozloučil se se svojí matkou, dlouholetou sólistkou plzeňské operety Dagmar Stříbrnou, odjel do Prahy, došel do bytu, nechal tam zavazadla a z bytu odešel. Na zkoušku s Arnoštem Goldflamem druhý den do Ypsilonky už nedorazil (zřejmě se jednalo o zkoušku inscenace De Amicisova „Srdce“). Nikdo nevěděl, co se stalo, všichni se o něj strachovali. Teprve na začátku roku 1998 se ukázalo, že se dobrovolně rozhodl odejít ze života.

„Na počátku roku zasáhla členy souboru zcela nepřipravené zpráva o smrti bývalého člena Špalíčku Honzy Stříbrného. Noc před jeho pohřbem vyhořela stará budova LD Špalíček na Rokycanské třídě. Zbyly jen ohořelé zdi a trámy krovu,“ zaznamenala událost tehdejší vedoucí Špalíčku Radoslava Vaňková.

MGR. RADOSLAVA VAŇKOVÁ

*6. 5. 1967

+21. 4. 2021

Mgr. Radoslava Vaňková se narodila v Plzni na Letné. A snad i toto místo předurčilo její budoucí zálibu v loutkářství. Letenské loutkové divadlo Špalíček měla hned vedle. Ve čtrnácti letech v roce 1981 se stala členkou divadla a od počátku se snažila věnovat především hře s marionetou. Dlouho otevírala jen oponu a první role kozy v pohádce „Kašpárek vaří živou vodu“ nebyla nijak úspěšná. Postupně se ale vypracovala a její role byly opravdu rozmanité (Adámek, Don Žán, kapitán pirátů, rybářka, Popelka, Sněhurka, Lada, Kašpárek a mnoho dalších).

Pod vedením vynikajících špalíčkovských loutkářů získávala stále více zkušeností a časem začala pomýšlet také na režii. Svou první pohádku „Veselá medvíďata“ včetně výpravy realizovala v roce 1984. V roce 1986 spolu s Janem Stříbrným uvedla na scénu divadla „Šípkovou Růženku“, se kterou postoupil loutkářský soubor na Krajskou přehlídku v Kraslicích.

Složila texty písní k inscenacím „Popelka“ (1992) a „Čertovy nevěsty“ (1993), za které v roce 1996 získala spolu s Petrem Mecllem ocenění za hudební složku pohádky na Dostaveničku v Lounech. V témže roce se stala principálkou loutkového divadla Špalíček, a přestože divadlo bylo nuceno změnit svou podobu a v důsledku toho odešlo mnoho stálých členů, podařilo se jí udržet divadlo v chodu.

Věnovala se režii a dramaturgii a spolu s výtvarníky Špalíčku realizovala pohádky: „Aladinova kouzelná lampa“ (2000), „Dlouhý, Široký a Bystrozraký“ (2001), „O malinové studánce“ (2002), „Pivní rarášek“ (2003), „Zpívánky“ (2004), „Čert v domě“ (2005), „Tanec s čertem“ (2009), „Popelka“ (2010), „O Smolíčkovi“ (2012), „Varieté“ (2013), „Hrnečku vař“ (2014), „Když čert přiletí...“ (2015), „Bajaja“ (2019).

V roce 2018 získala Radoslava Vaňková Zlatý odznak J. K. Tyla za mimořádné zásluhy v oboru amatérského divadla. V souboru působila obdivuhodných 40 let. Zasloužila se o udržení tradice letenských loutkářů v Plzni.

TOMÁŠ FROYDA

*1. 7. 1971, Plzeň

Do LD Špalíček ho přivedla spolužačka z gymnázia Petra Kosová přibližně v letech 1985-86 a krátce nato vytvořili hereckou dvojici v několika inscenacích. Froyda pak přešel do Loutkového divadla Střípek, které tehdy prožívalo vrcholnou formu. Ve Střípku účinkoval v inscenacích „Klobásová komedie“ (1993), „Kérkonošská pohádka“ (1994), „Cikánské princezny“ (1995) a „Brum pohádka“ (1997). V roce 1995 dostal nabídku do angažmá ansámblu profesionální plzeňského Divadla Alfa, kde působil jako herec do roku 2000. Za tu dobu ztvárnil velký počet rolí. Na-

příklad v inscenacích „Prcek Tom a Dlouhán Tom“ (1996) nebo ve one man show „Když máma není doma“ (1998). K těm nejvýznamnějším patří určitě role Lomikara v jedné z nejoceňovanějších inscenací Divadla Alfa „Jéminkote, Psohlavci“ (1999). Od roku 1999 pracoval deset let jako manažer a výkonný producent Mezinárodního festivalu Divadlo v Plzni. Ještě v té době vyhrál výběrové řízení a stal se po Jiřím Koptíkovi v roce 2006 novým ředitelem Divadla Alfa. Do Alfy zval známé a zajímavé režiséry: Jana Antonína Pitínského, Jana Kačera, Petru Tejnorovou, Radovana Lipuse nebo Arnošta Goldflama. V této pozici setrval do roku 2014. Ještě stačil být rok šéfem Otáčivého hlediště v Českém Krumlově a od roku 2014 až dosud pracuje v pražském Národním divadle jako vedoucí vnějších vztahů této instituce.

PETRA KOSOVÁ

*10. 8. 1971, Plzeň

Petru Kosovou coby studentku gymnázia (tehdy Julia Fučíka, dnes Mikulášského) přivedla do Špalíčku v roce 1985 její spolužačka Kateřina Bártová, neteř Pavla Špatenky. Později přivedla Kosová ještě další nové členy, například svého bratra Tomáše Kosu a jeho kamaráda Pavla Jíraska a především Tomáše Froydu, který měl doma rodinné loutkové divadlo a o obor se zajímal. S Froydou pak vytvořili hereckou dvojici především v inscenaci „Čtyři pohádky o jednom drakovi“ nebo „Guliver v Maňáskově“.

Kosová opustila Špalíček po odchodu do Prahy v roce 1990. Později ji oslovilo plzeňské Naivně poetické divadlo (dnes divadlo MY), jehož členkou je dodnes. V roce 1995 začala hrát v Loutkovém divadle Střípek v „Cikánských princeznách“ a v moderní pohádce „Modrý Mauricius“ (v obou pohádkách se opět potkali s Tomášem Froydou). Po roce 1998 ze Střípku odešla a věnovala se nadále divadlu poezie a také vedla několik ročníků zpravodajů národních přehlídek Loutkářská Chrudim a Wolkrův Prostějov. V té době už také působila jako redaktorka MF DNES a později Českého rozhlasu Plzeň, spolupracovala také na literárních pořadech se stanicemi Vltava a Praha.

V roce 2007 ji oslovil tehdejší student DAMU Jakub Vašíček a hudebník Ondřej Müller a společně s dalšími herci z Plzně, Hradce Králové a pražské DAMU vytvořili ryze autorskou inscenaci „Fucking generation aneb Zbavme se svých patosů a hymen“, která pak hostovala na mnoha festivalech, včetně Festivalu evropských regionů v Hradci Králové. V roce 2016 oslovil Petru Kosovou tehdejší umělecký šéf Divadla Alfa Tomáš Dvořák a nabídl jí pozici dramaturgyně. Zprvu se jednalo o částečnou spolupráci, od roku 2020 je Petra Kosová v Alfě kmenovou dramaturgyní v tandemu s režisérem Tomsou Legierskim.

DANA MLÁDOVÁ

*9. 10. 1969, Plzeň

Ve Špalíčku začínala v sezoně 1981/82 jako členka loutkářského kroužku. Zřejmě první pohádka, v níž účinkovala, byla "O pyšné base". Hrála, mluvila, vodila a dělala inspicientku. Ze Špalíčku odešla kolem roku 1987 a změnila žánr – hrála v činoherním amatérském divadle D-klub na Bílé hoře. V roce 1994 nastoupila do plzeňského loutkového Divadýlka Kuba, kde je principálem její manžel Petr Mlád. Divadýlku Kuba je věrná dodnes.

HRY UVEDENÉ NA SCÉNĚ ŠPALÍČKU

Bouška Bohumil

Květ kapradí 1952

Cinybulk Vojtěch

Kašpárkův hlídací ústav 1952

Kašpárkovo čarování 1953

Strašidlo s kozou 1955, 2005

Kašpárkův drak Pudivítr 1955, 1975, 1980

Kašpárek a strašák Nebojsa 1956

Kaimovo dobrodružství 1956

Zlý dědek Pikuliš 1956, 1957

Hračky na cestách 1956, 1980, 1985, 1996, 2003, 2014, 2020

O pyšné base 1956, 1971, 1976, 1980, 1987, 1990, 1992, 1996, 2001, 2008, 2013, 2018, 2021

Pytel neštěstí 1957

Ostrov splněných přání 1982

Čapek Karel

Pošťácká pohádka 1974, 1979, 1987

Princezna solimánská 1974, 1976, 1979, 1984, 1987, 2012, 2018

Vodnická pohádka 2003, 2011

Čech František

Kašpárek vždy vítězí 1952

Kašpárek sluhou u čaroděje 1953

Křídová pohádka 1956, 1957, 1971, 1981, 1995, 2001, 2014, 2018

Kašpárek vaří živou vodu 1956, 1971, 1976, 1980, 1987, 1990, 1992, 1996, 2001, 2008, 2013, 2018, 2019, 2021

Drak 1973, 1976, 1980, 1985

Čečil František

Varieté 2013, 2017

O statečné Máně 2002

Čtvrtek Václav

Král Lávrá 1954

Červený kvítek 1957

Honza, čert a Kašpárek 1983, 1985, 1995, 2013

Driml Karel

Bacilínek 1951, 1952

Vánoční pohádka 1956

Eliáš František	Hloupý Honza 1953	Krejčík Jindra	Princezna Milena 1952 Broučci 1955
Eliášek Antonín	O dvou králích 2003, 2011	Karafiát Jan	Broučci 1989, 1996, 2006, 2017
Fürst Miloslav	Kouzelná skříňka 1952	Kučera Romuald	Pohádka o zlaté rybce 1988, 1989
Garnětová, Nina Vladimirovna, Gurevičová, T.	Kačátko 1982, 1984, 1998, 2000, 2011, 2016	Kvapil Jaroslav	Princezna pampeliška 1954
Gogol, N. V.	Revizor 1952	Leština Vladimír	Když jsem já sloužil 1956
Hacker Karel	Štika patří na pekáč 1983, 1995, 2013	Macháčková Libuše	Maharadžovo letadlo 1953
Halířová – Tománek	Sněhurka a 7 trpaslíků 1982	Malík Jan	Pohádka o babce Tichošlapce 1956 Míček Flíček 1973, 1995, 2003, 2008, 2013
Havelka Jaroslav	Zachráněná lípa 1952	Maršak S. Jakovlevič	Domeček 1975, 1976
Havlic Vladimír	Radouš v opuštění hledá rozptýlení 1976, 1981	Mašatová Milada	Čtyři pohádky o jednom drakovi 1986, 1997, 2002, 2008, 2011, 2017, 2020 O zlé koze 1986, 1989, 1997, 2009, 2014, 2022 Skákavá princezna 1987 O poslušných kozlátkách 1987, 1990, 2004, 2009, 2012, 2018, 2022 Sněhurka a 7 trpaslíků 1992, 1998, 2007, 2017
Hirsch Antonín	Nejkrásnější holubička 1957 Děd Všechnosněd 1991 Kocour v botách 1992, 2003, 2011 O třech kuřátkách 1992, 2016	Matvějev G. Ivanovič	Kouzelná galoše 1982, 1985, 1997, 2008, 2019
Hloušek Jaroslav	Kašpárek v Kocourkově 1954	Mansfeld V.	Vašíkovo dobrodružství 1953, 1973
Horák Kamil	Perníková chaloupka 1972, 1976, 1994, 1999, 2004, 2010	Marková Milena	Tanec s čertem 1956, 1957, 1998, 2017 Pohádka o zlaté kuličce 1956 Rybář a Džin 1958 Čertovy nevěsty 1993, 2000, 2015 Kráska a zvíře 1993
Hrubín František	Říkejte si pohádky 1956	Nesvatba Miloš	Naše zahrádka 1989, 1995, 2000, 2004, 2009, 2012, 2023
Kabátová Michaela	Pampeliškové strašidlo 1998, 2001, 2010	Nosková Miluše	Neviditelný zloděj 1998, 2006
Kaláb Josef	Není nad Ferdu 1979, 1985, 1998, 2004, 2016	Pehr Josef	Guliver v Maňáskově 1987, 1990, 1995, 1998, 2005, 2009, 2011, 2016, 2021
Klas Jiří	Poklad z Kašpárkova hradu 1953		
Knotek Josef	Pohádka lesa 1952, 1956, 1977 Sportu zdar 1953		
Kopecký Matěj	Don Žán 1975, 1983		
Kopenc Josef	Kašpárkovo dobrodružství na Měsíci 1952, 1953 V říši divů a bájí 1953		

Plumlovská Vojtěška	Svatoň a Milena 1953	Šůcha Jan	O kosácích 2005, 2009, 2015 Neobyčejná dobrodružství Smrčka a Doubka 2007 Chytrý jako rádio 2008 O veliké řepě 2012 Ve stínu lesa 2005, 2013
Polivanová Marie	Veselá medvíďata 1978, 1984, 1997, 2001, 2010, 2015, 2023	Svatoň Bedřich	Sůl nad zlato 1957, 1975, 1996
Pospíšil Milan	O nepořádné princezně 1992, 2000	Šimek Eduard	Jak se stal drvoštěp pánem 1952
Průcha Jaroslav	Kašpárek dvorním lékařem 1952 Kašpárek u krále větrů 1956 Čertův švagr 1956, 1977, 1979	Švec	Drak Buchtožrout 1986
Puškin A. Sergejevič	Pohádka o rybáři a rybce 1957 (barevná stínohra)	Tesařová Ludmila	Vodníkova Hanička 1953, 1997
Romuald Kučera	O zlaté rybce 1988, 1989, 2006, 2016	Tittelbachová Libuše	Jirka krotitelem 1957 O Smolíčkovi 1983, 2010 Princka Vincka 1998, 2007
Rudloff Jaroslav	Pohádka o našem Honzovi 1953 Krkonošova nadílka 1955	Tyl Josef Kajetán	Strakonický dudák 1954
Říha Václav	Dvě Maričky 1957	Vaňková Radoslava	Aladinova kouzelná lampa 2000, 2008, 2014 Dlouhý, široký a bystrozraký 2001, 2007 Pivní rarášek 2005 Zpívánky 2005, 2010, 2014 O malinové studánce 2002, 2006, 2015 Čert v domě 2008 Hrnečku vař! 2012, 2019 Když čert přiletí 2015 Bajaja 2019, 2022 Povídání o pejskovi a kočičce (podle J. Čapka) 2018
Schweigstill Bohumil	Ošizená smrt 1952 Šípková Růženka 1952 Potopený zvon 1952 Kašpárkovo pometlo zametlo 1952 Čerti na hradě 1952 Krejčík, švec a Kašpárek 1952, 1953 Koření z Černého vrchu 1952 Čarovný zvon 1953, 1954 Královský Kocour Kulíšek a švec Matýsek 1954 Honza u krále 1978	Velický Jan	Perníková chaloupka 1952, 1956 Červená Karkulka 1994, 2004, 2015 Pyšná princezna 1994
Schmoranz Zdeněk	Začarovaný les 1953, 2002	Voleník Karel	Usmíření vodníka Kapišosa 1954
Skořepa Zdeněk	Popelka 1957, 1977, 2010 Čert a Káča 1979, 1984, 1991, 1994, 1997, 2000 Šípková Růženka 1986, 1988, 1996, 2023 O kohoutkovi a slepičce 2012	Vojřů Rudolf František	V říši permonů 1962 Kašpárek a Ferdáček 1953
Skupa Josef – Wenig	Adámek mezi broučky 1974, 1984, 1991, 1995, 2002, 2015	Walló Ladislav K. M.	Princezna se zlatou hvězdou na čele 1982, 2009, 2016
Stanislav Karel	Pohádka o zlém hajném 1956		

Wenig Adolf

Čert a Káča 1953

Záhořová-Němcová M. Princezna Čárypíše 1984

Žemla Josef

Ponocný a strašidlo 1952, 1958, 1972, 1975, 1984, 1999

Kašpárkovo zlaté srdce 1952

Kašpárek na posvícení 1953

Kašpárek a zloději 1953

Jak švec čerta ošidil 1954

Pan Franc ze zámku 1952, 1956

Posvícení v Hudlicích 1952

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE:

- Kronika LD Špalíček
- František Čečil: almanach, Loutkové divadlo Špalíček, 60 let, 1923 – 1983
- Radoslava Vaňková: almanach, Loutkové divadlo Špalíček, 75 let, 1923 - 1998
- Radoslava Vaňková: Poslední pětiletka Loutkového divadla Špalíček aneb pět a kus roku v divadle, 1998 - 2003
- Radoslava Vaňková: Špalíčkovské noviny, Ročník 1923 – 2008, 85 let (u příležitosti oslavy výročí 30. 5. v Divadle Pluto v obchodním domě Centrum v Plzni-Doubravce)
- Pavel Vašíček: Plzeňské loutkářství, historie a současnost, Divadlo Alfa, Plzeň, 2000
- Jana Slámová: Loutkářský odbor DTJ Plzeň II a loutkové divadlo ZK Železničářů (DAS), Minulostí západočeského kraje 47, Plzeň 2012
- Program k původní loutkohře Vladimíra Havlice „Radouš v opuštění hledá rozptýlení“, Plzeň, 1976
- Program k původní loutkohře Miluše Noskové „Neviditelný zloděj“, Plzeň, 1998
- Databáze českého amatérského divadla, <https://www.amaterskedivadlo.cz/>
- Archiv Divadlo Alfa, Plzeň
- Konzultace s pamětníky
- Konzultace se členy tradičních loutkářských souborů v Náchodě, Třemošné,...
- Almanach Divadlo loutek Ostrava 1953 + 60 = 2013, Ostrava, 2013
- Časopis Ring, článek Poslední kroky Jana Stříbrného, 1997
- www.ypsilonka.cz/lide/hoste/arnost-goldflam
- Ing. Jan Novák: Nejstarší amatérské loutkářské soubory v ČSR, SČDO SAL, 1983
- Václav Hrubý: Plzeňský adresář, „Grafika“, tiskařské podniky v Plzni, 1938

PODĚKOVÁNÍ

Loutkové divadlo Špalíček děkuje za finanční podporu:

Odboru kultury Magistrátu města Plzně
Městskému obvodu Plzeň 4 Doubravka
Plzeňskému kraji
Anonymním dárcům

Děkujeme také mediálním partnerům:

ČRo Plzeň
ZAK TV
Mladá fronta Dnes

Dále LD Špalíček děkuje za spolupráci těmto institucím:

Národopisné muzeum Plzeňska
Muzeum loutek Plzeň
Sokol Plzeň Letná
Archiv města Plzně
Divadlo Alfa
Loutkové divadlo V Boudě

VYDALO LOUTKOVÉ DIVADLO ŠPALÍČEK
PLZEŇ 2023